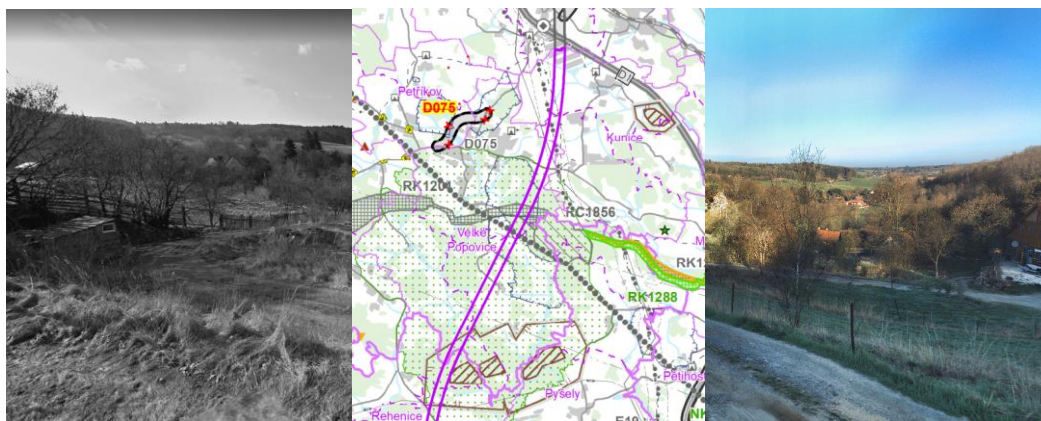
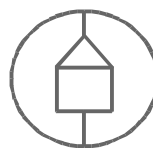

KORIDOR KONVENČNÍ ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY D204 V ÚSEKU STRANČICE – BENEŠOV – BYSTŘICE U BENEŠOVA

POSOUZENÍ VLIVU NAVRHOVANÉ STAVBY
NA KRAJINNÝ RÁZ

Akce:	Železničního koridoru D204 Praha – Benešov – Linz, trať č. 221, úsek: Praha – Strančice – Bystřice u Benešova
Popis akce: Posouzení vlivu navrhovaného záměru „vymezení konvenčního železničního koridoru D204 Praha – Benešov – Linz, trať č. 221, úsek: Praha – Strančice – Bystřice u Benešova“ na krajinný ráz ve smyslu znění §12 zákona č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny.	
Metodika:	
Hodnocení je zpracováno v souladu s metodikou preventivního hodnocení Bukáček, R. Matějka, P. 1997: Metodika hodnocení krajinného rázu. Správa Chráněných krajinných oblastí ČR, Praha. [http://www.nature.cz] a metodiky případového hodnocení autorů Vorel I., Bukáček R., Matějka P., Culek M., Sklenička P. 2004: Metodika posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz.	
Investor:	-
Zadavatel:	ZO ČSOP Velké Popovice, Křivá Ves 1, 251 69, Velké Popovice
Zpracovatel:	Ing. Roman Bukáček, Studio B&M, Žďár nad Sázavou – Praha Hodnotitel: Mgr et Ing. Roman Bukáček
Datum:	30.6.2022

VYMEZENÍ KONVENČNÍHO ŽELEZNIČNÍHO KORIDORU D204 VYMEZENÍ KONVENČNÍHO ŽELEZNIČNÍHO KORIDORU D204 PRAHA – BENEŠOV – LINZ, TRAŤ Č. 221, ÚSEK: PRAHA – STRANČICE – BYSTŘICE U BENEŠOVA

POSOUZENÍ VLIVU NAVRHOVANÉHO ZÁMĚRU NA KRAJINNÝ RÁZ VE SMYSLU ZNĚNÍ §12
ZÁKONA Č. 114/92 SB. O OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY

1 CÍLE POSOUZENÍ

Předmětem tohoto odborného posudku je posouzení vlivu záměru „vymezení konvenčního železničního koridoru D204 Praha – Benešov – Linz, trať č. 221, úsek: Praha – Strančice – Bystřice u Benešova (dále jen „záměr“) na krajinný ráz ve smyslu §12 zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“) na území přírodního Parku Velkopopovicko a navazující prostor k.ú. Velké Popovice.

Cílem tohoto hodnocení je především:

- analýza dotčeného území přírodního parku z hlediska hodnot krajinného rázu;
- vyhodnocení potenciálního vlivu záměru na konkrétní nalezené hodnoty krajinného rázu a dále vyhodnocení vlivu záměru na krajinný ráz území přírodního parku.

Díličmi cíli je zjištění:

- vlivu záměru na přírodní a estetickou hodnotu krajinného rázu, především z hlediska pohledového uplatnění uvažovaného záměru vůči stávajícím hodnotám krajinného rázu a dominantám v krajině kulturní a přírodní charakteristiky – vyhodnocení obrazu, v němž se záměr uplatní;
- vyhodnocení vlivu záměru z hlediska vztahů v krajině, s důrazem na zachování harmonických vztahů a harmonického měřítko v krajině;
- vlivu stavby na stávající kulturní dominanty krajiny a jejich nerušené uplatnění;
- vlivu na významné krajinné prvky, zvláště chráněná území.

2 CHARAKTERISTIKA ZÁMĚRU, SITUACE A SOUVISLOTI

2.1 CHARAKTER A POPIS ZÁMĚRU

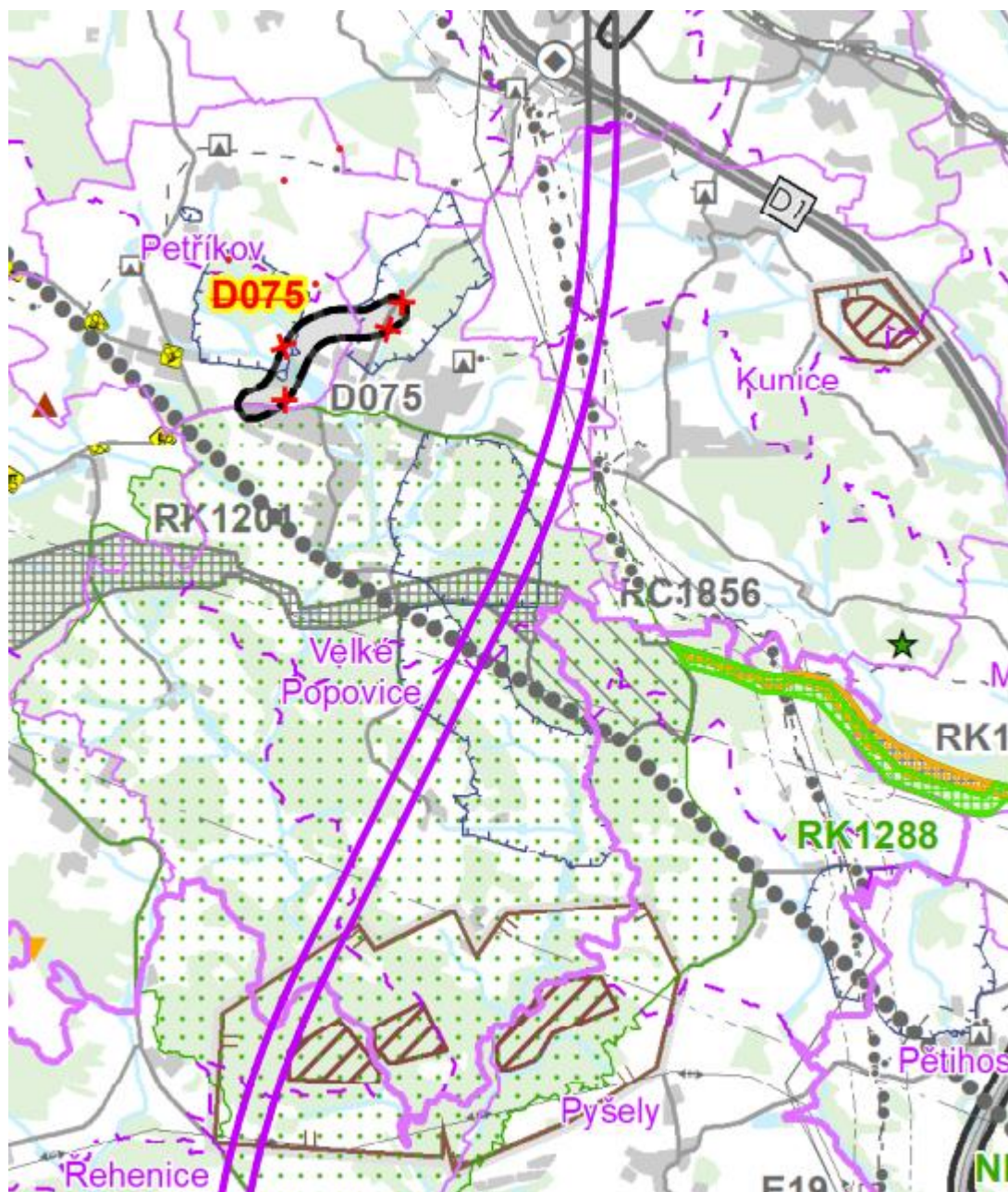
Krajský úřad Středočeského kraje oznámil oznámením ze dne 26.4.2022, č.j. 051898/2022/KUSK, zpracování návrhu 3. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje (dále jen „3. AZÚR SK“) a Vyhodnocení vlivů 3. AZÚR SK na udržitelný rozvoj území (dále jen „VVURÚ“) pro veřejné projednání. Součástí návrhu je koridor veřejně prospěšné stavby nadmístního významu – nová železniční trať v úseku Praha – Bystřice u Benešova, která byla dříve blíže specifikována ve Studii proveditelnosti vysokorychlostní trati Praha – Brno – Břeclav pod označením JK4, a nově je označena jako koridor konvenční železniční dopravy D204 v úseku Strančice – Benešov – Bystřice u Benešova (dále jen „železniční koridor“). Železniční koridor je označen v 3. AZÚR SK k veřejnému projednání jako ŽD10. V uvedeném návrhu 3. AZÚR SK je navržena nová „Plocha a koridor dopravy dle PÚR ČR a ostatní plochy a koridory republikového významu“

Návrh 3. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje (dále jen „návrh 3. akt. ZÚR SK“) byl zpracován na základě zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Středočeského kraje v uplynulém období (únor 2012–leden 2016), kterou schválilo Zastupitelstvo Středočeského kraje dne 28. 6. 2016 usnesením č. 153-23/2016/ZK a která je zároveň i zadáním.

Nově se koridor označuje jako ŽD 10, a 3. AZÚR SK se upřesňuje vymezení tohoto koridoru jako železniční konvenční trati pod označením D204 v úseku Strančice – Benešov – Bystřice u Benešova. Mělo by jít o navazující úsek koridoru Praha – Strančice, který zůstává beze změny dle jeho vymezení v ZÚR SK, ve znění 2. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje. Požadavek na prověření a vymezení koridoru vyplývá ze Zprávy o uplatňování. Zde se uvádí, že železniční koridor D204 v úseku Strančice – Bystřice u Benešova je v souladu s výsledky jednání s MD ČR a SŽDC, s.p. vymezen dle aktualizovaného návrhu „VRT Praha – Benešov“, územně technická studie (SUDOP Praha, a.s., 02/2014), pořízeného SŽDC, s.p. a dle výsledků hodnocení zpracovaných v dokumentaci „Vyhodnocení vlivů tras RS zapojených do železničního uzlu Praha na udržitelný rozvoj území“. Cílem této studie a jejího vyhodnocení bylo variantní prověření a zpřesnění vedení trasy, která bude minimalizovat známé střety v území, prioritně v prostoru Velkých Popovic. Variantní řešení navrženého trasování pro potřebu konvenční železniční trati předloženo není. Železniční trať č. 220 Praha – Benešov – České Budějovice je jako součást koridoru konvenční železniční dopravy ŽD10 v koncepci rozvoje železniční dopravy ČR sledována jako koridorová trať (4. tranzitní železniční koridor), v transevropské dopravní síti je v souladu s „Nařízením Evropského parlamentu a rady o hlavních směrech unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě č. 1315/EU“ součástí globální sítě TEN-T (comprehensive network) s předpokladem dokončení kapacitní infrastruktury do r. 2050.

Železniční koridor D204 je umístěn do území v návrhu jako přeložka železničních tratí č. 220 a č. 221 Praha – Benešov – Bystřice, při zachování železniční dopravy (konvenční železniční trati) ve stávající železniční trati č. 220 a č. 221 – Strančice –

Mnichovice u Prahy – Senohraby – Čtyřkoly – Pyšely – Čerčany – Mrač – Benešov u Prahy.

Obr. 1 Trasování železničního koridoru (zdroj: ÚPD Středočeského kraje)

Jak již bylo výše uvedeno byl vymezený úsek koridoru D204 původně projektován jako vysokorychlostní trať s maximální uvažovanou rychlostí 320 km/h, čemuž odpovídá zvolené trasování i technické parametry. Původním záměrem investora SŽDC bylo vyřešit přeložkou limity modernizace stávající trati č. 220, jež je v provozu v oblasti Čtyřkol, a proto největší příměstská sídla jako „přeložka“ konvenční železniční trati návrh původně vysokorychlostní tratě obchází. V nově předloženém návrhu je od tohoto záměru upuštěno, a železniční koridor D204 je také konvenční železniční dopravou ŽD10 s úkolem řešícím příměstskou železniční dopravou sídel s napojením na hl. město

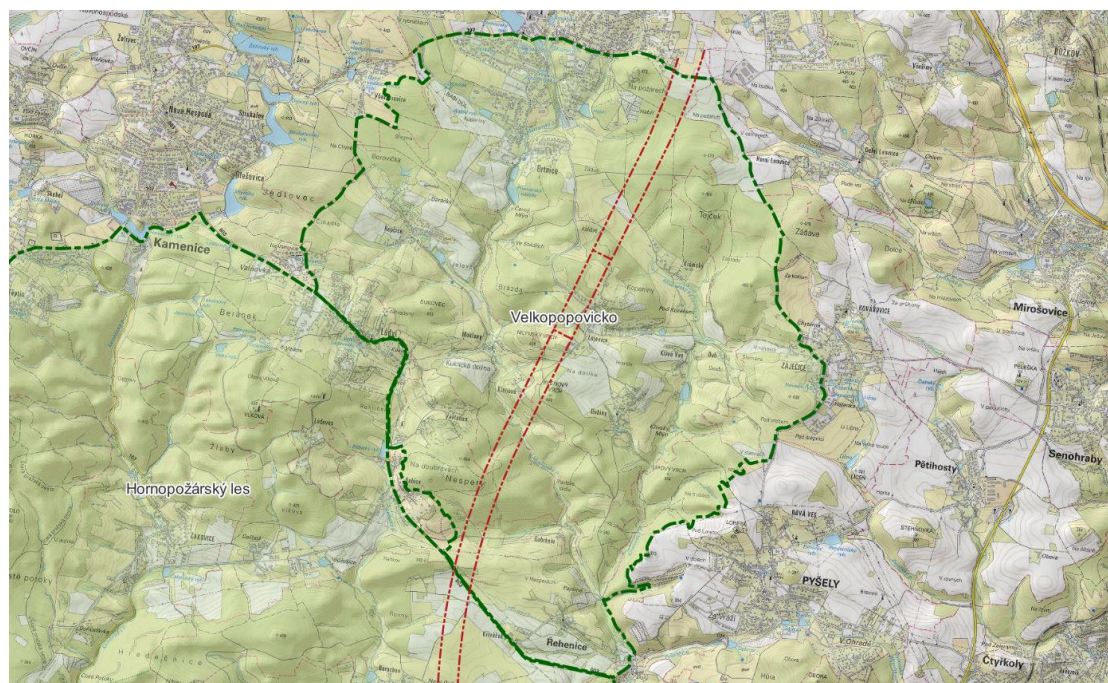
Prahu. Současný návrh konvenční železniční dopravy ŽD10 nebyl vypracován s variantním řešením trasy.

2.2 CHARAKTER MÍSTA, KAM JE ZÁMĚR SITUOVÁN

Vymezený železniční koridor do prostoru území katastru Velkých Popovic vstupuje ze severní strany východně od zastavěného území sídla ze sousedních k.ú. Dolní Lomnice u Kunic a Kunice u Říčán. Koridor obchází Velké Popovice z východní strany a je dále veden územím přírodního parku Velkopopovicko, do něhož vstupuje v lokalitě V Krásnici pod návrším Na Požárech. Územím přírodního parku je veden skrz lesní porosty Tejček, prochází odlesněnou enklávou sv. od Krámského, kde se v prostoru Kopanin zahlubuje do tunelu. Vyústění tunelu je naznačeno jv. od Lojovic. Trasa je odtud vedena krajinou mezi vrchy Mlýnský a Klenový v. od osady Klenové, odkud je vedena přes údolí Mokřanského potoka. Dále trasa prochází lesními porosty Nespéry a mezi dvorem Gabrhele a Babicemi opouští prostor přírodního parku do území navazujícího přírodního parku Hornopožárský les, kde pokračuje mezi Novým Dvorem a Malešínem.

Vymezený koridor má parametry dříve specifikované vysokorychlostní trati Praha – Brno – Břeclav pod označením JK4, nově je však označen jako koridor konvenční železniční dopravy D204 v úseku Strančice – Benešov – Bystřice u Benešova.

Koridor je veden územím napříč územím přírodního parku Velkopopovicko, dělí tak celý prostor na dvě části západní a východní. Západní část území navazuje na prostor Nové hospody, Petříkova a Velkých Popovic, východní část na Pyšely a Kovářovice.

Obr. 2 Průběh vymezeného koridoru do hodnoceného území přírodního parku Velkopopovicko

Obr. 3 Zemědělská krajina severně od Velkých Popovic utvářená především rozsáhlými scelenými bloky orné půdy mezi dálnicí D1 a Velkými Popovicemi

Obr. 4 Pohled do prostoru, kde navrhovaný koridor vstupuje na území přírodního parku Velkopopovicko u Velkých Popovic

Obr. 5 Pohled do krajiny v okolí Horní Lomnice, na hranicích přírodního parku Velkopopovicko, koridor vstupuje do parku směrem k lesu v pravé části snímku

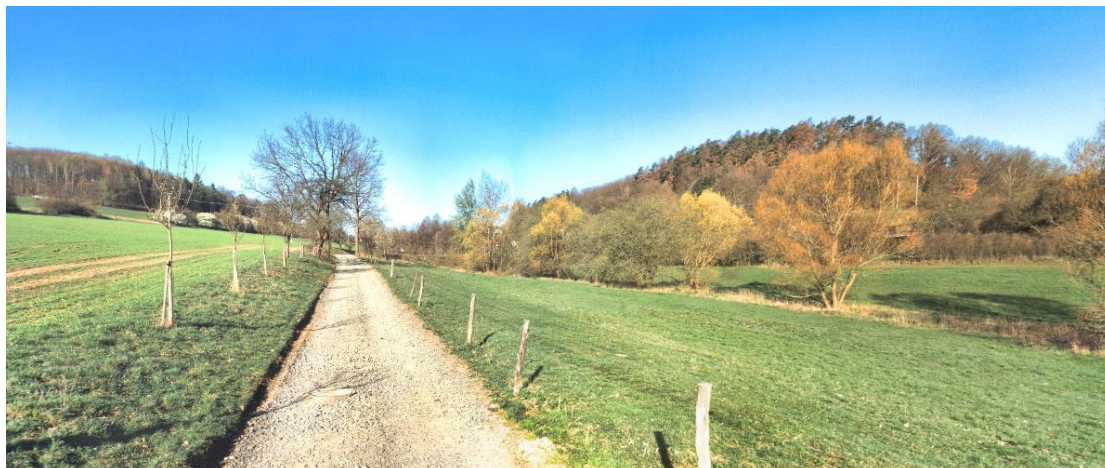
Obr. 6 Malebný prostor krajiny v závěru Křivoveského potoka u Krámského, koridor vychází z protějšího lesa a je veden k návrší v pravé části snímku do prostoru kopanin

Obr. 7 Pohled na Kopaniny v závěru údolí Křivoveského potoka, koridor do prostoru kopanin vstupuje přes údolí prakticky ve středu snímku

Obr. 8 Pohled na mokřady j. od vsi Krámský

Obr. 9 Krajina závěru údolí Křivoveského potoka nad Křivou Vsí

Obr. 10 Charakter krajiny v okolí Krámského a Kopanin

Obr. 11 Lesní porosty

Obr. 12 Pohled na okraj vsi Lojovice se zámek a navazujícím dvorem, trasa železničního koridoru je vedena vlevo a částečně zasahuje do prostoru zámeckého areálu

Obr. 13 Pohled do prostoru Mlýnského vrchu, kudy je vedena trasa železničního koridoru (přímo středem snímku)

Obr. 14 Pohled k Mlýnskému vrchu, kudy je vede (v levé části snímku) veden železniční koridor

Obr. 15 Pohled do prostoru nad Klenovou ve východním okraji sídla, trasa železničního koridoru je vedena přímo středem snímku

Obr. 16 Krajina Klenové v údolí Mokřanského potoka

Obr. 17 Pohled do údolí Mokřanského potoka u Klenové

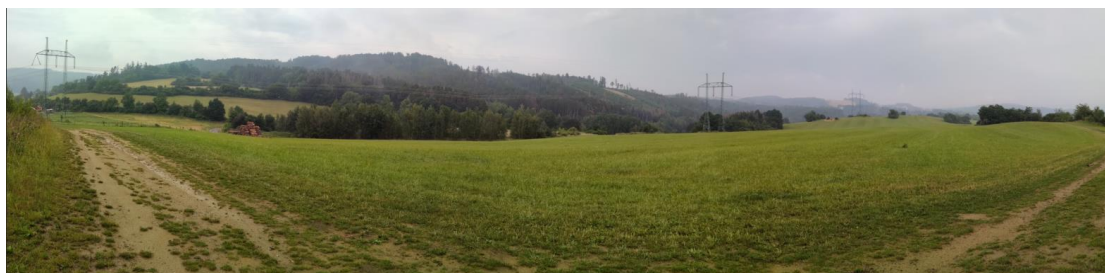
Obr. 18 Mokřany, pro sídla v rámci krajiny Velkopopovicka je charakteristické citlivé začlenění zástavby do krajiny

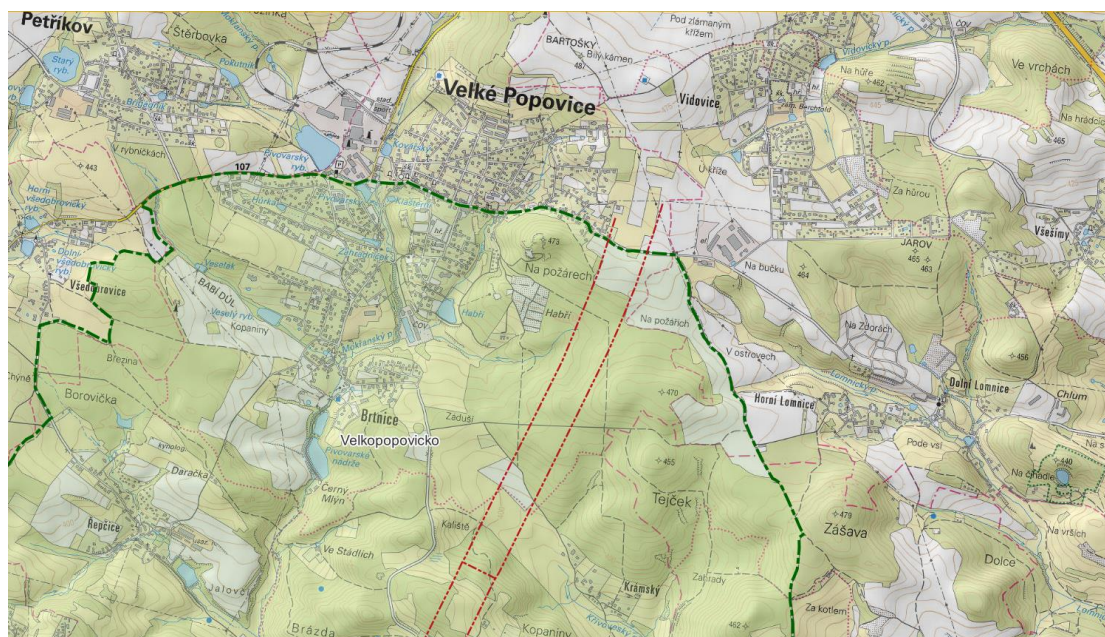
Obr. 19 Pohled na Klenovou (vlevo) a její krajinný rámec ze svahů Mlýnského vrchu

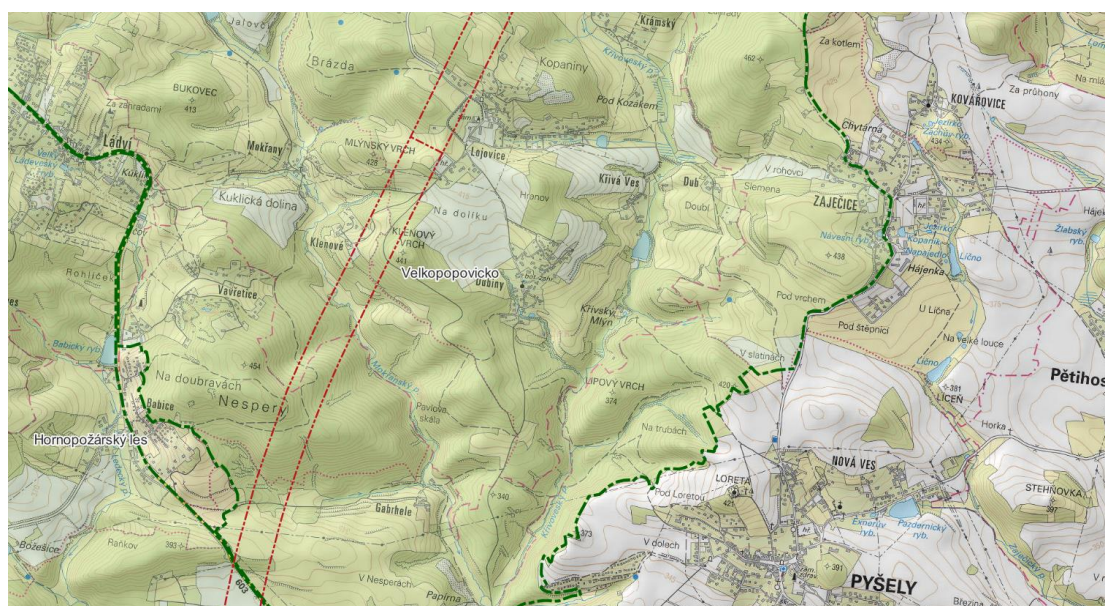
Obr. 20 Malebný prostor odlesněné enklávy osady Vavřetice

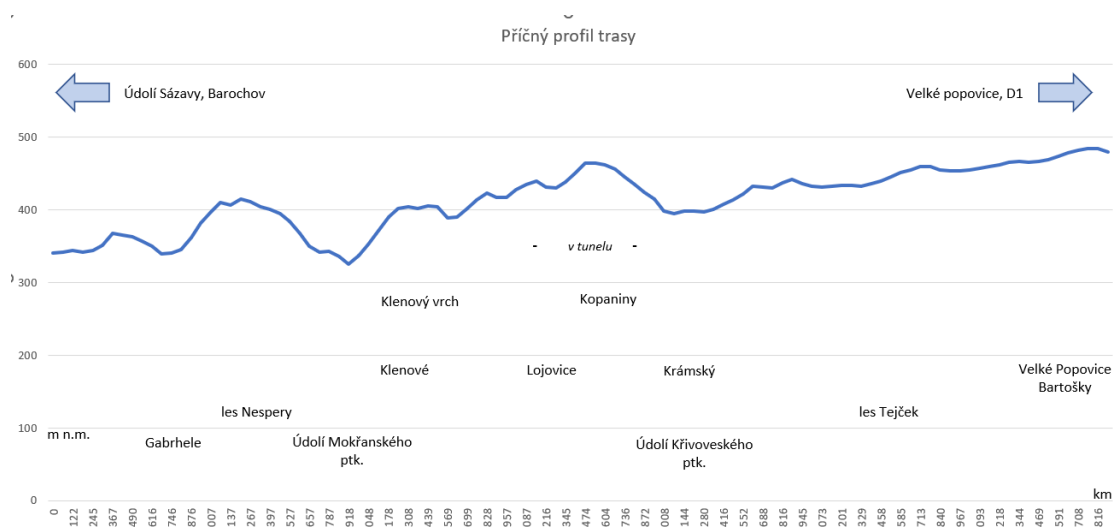
Obr. 21 Pohled do prostoru mezi Babicemi a dvorem Gabrhele, železniční koridor zde opouští trasu vedenou lesními porosty Nespery v prostoru s dochovanými fragmenty mezí v levé partii snímku

Obr. 22 Detail trasy železničního koridoru v severní části území přírodního parku

Obr. 23 Detail trasy železničního koridoru v jižní části území přírodního parku

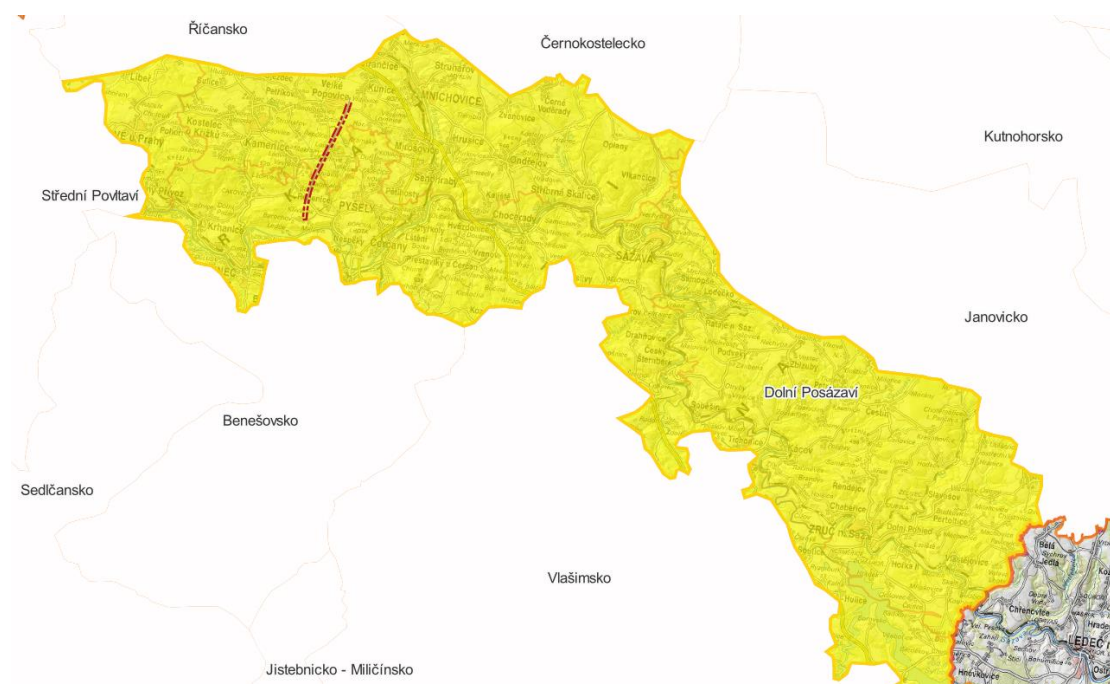
Obr. 24 Orientační příčný profil trasy železničního koridoru

2.3 VYMEZENÍ OBLASTÍ A MÍST V HODNOCENÍ KRAJINNÉHO RÁZU ÚZEMÍ SO ORP ŘÍČANY

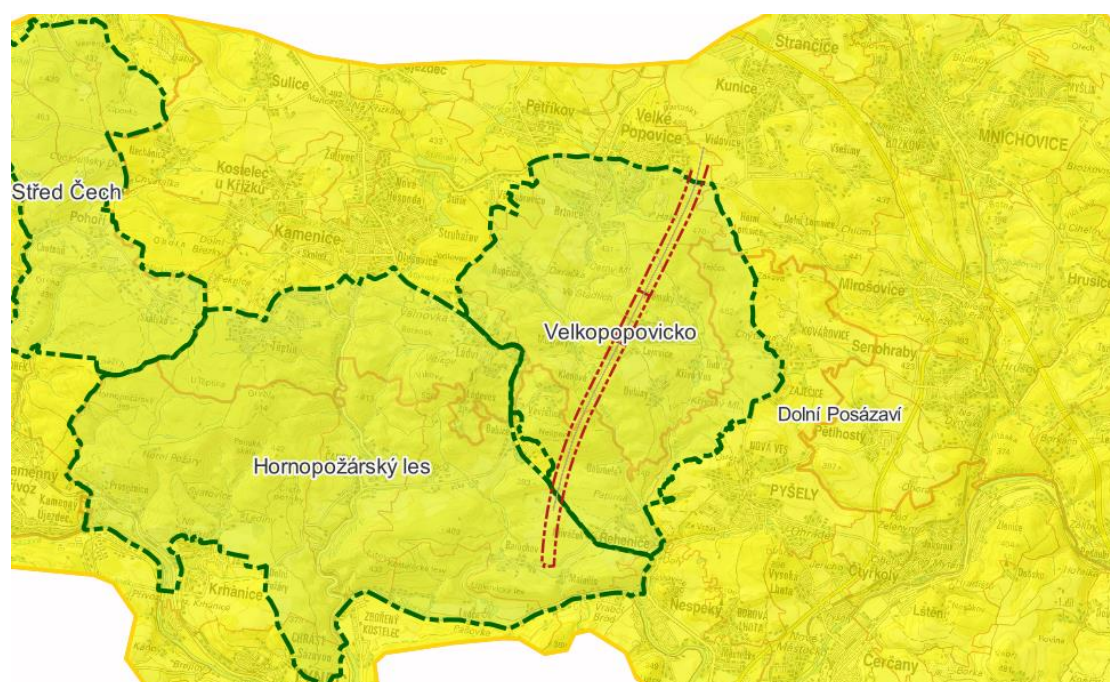
Pro území Středočeského kraje byla zpracována kolektivem autorů Studie vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje¹ (dále jen „studie krajinného rázu“), jež vymezuje na území Středočeského kraje oblasti krajinného rázu a detailně vyhodnocuje krajinný ráz na území přírodních parků.

Dle této studie spadá řešené území do oblasti krajinného rázu Dolní Posázaví. Oblast představuje protáhlé území tvořené výraznou přírodní osou řeky Sázavy protínající východní část Středočeského kraje, ve kterém Sázava spolu s přítoky vymodelovala pestrá až hornatinou krajinu s četnými údolními zářezy se zalesněnými svahy s převahou listnatých dřevin. Typické je i osídlení prostoru, které je situováno do tří úrovní, na hrany údolí, na dnech údolní a v méně svažitéjších prostorech v kopcovité krajině údolí.

¹ Vorel Ivan, Kupka Jiří, Vorlová Jana, Hronovská Kateřina, Sklenička Petr, Bukáček Roman, Bukáčková Pavlína: Studie vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje. Krajský úřad Středočeského kraje, Praha, 2008, online: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/zivotni-prostredi/studiepriroda-krajina>

Obr. 25 Vymezení oblasti Dolní Posázaví ve východní části Středočeského kraje s vyznačenou trasou žel. koridoru (zdroj: Studie vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje, 2008)

Obr. 26 Detail vymezení oblastí Dolní Posázaví v superpozici k přírodnímu parku

Dle uvedené studie je třeba dbát o minimalizaci zásahů a zachování významu znaků krajinného rázu, které jsou zásadní nebo spoluurčující pro ráz krajiny a které jsou dle cennosti v rámci státu či regionu jedinečné nebo význačné. Jedná se o následující zásady ochrany krajinného rázu, z nichž některé jsou obecně použitelné pro ochranu přírody a krajiny a některé pro územně plánovací činnost:

- Ochrana cenných lesních porostů
- Péče o kvalitní doprovodné porosty větších přítoků Sázavy
- Doplnění dřevinné zeleně v zemědělské krajině náhorních plošin
- Omezení dalšího zahušťování rekreační a obytné zástavby Dolního Posázaví
- Respektování struktury sídel v údolí Sázavy, ve svazích a na terénních hranách
- Respektování dochované a typické urbanistické struktury venkovských sídel v zemědělské krajině. Rozvoj venkovských sídel bude v cenných polohách orientován do současně zastavěného území (s respektováním znaků urbanistické struktury) a do kontaktu se zastavěným územím.
- Zachování dimenze, měřítka a hmot tradiční architektury u nové výstavby situované v cenných lokalitách se soustředěnými hodnotami krajinného rázu
- Zachování měřítka a formy tradičních staveb při novodobém architektonickém výrazu u nové výstavby v polohách mimo kontakt s cennou lidovou architekturou
- Dbát při výstavbě na zachování významu kulturních dominant v krajinné scéně (kostely, kaple, zámky, klášter).
- Ochrana siluet kulturních dominant a historické zástavby měst a obcí
- Zlepšování charakteru prostředí odstraněním nevhodných a rušivých staveb

3 METODIKA HODNOCENÍ A POUŽITÉ POJMY

Hodnocení vychází z uvedeného zákona č. 114/92 Sb., který chápe krajinný ráz jako důležitou vlastnost krajiny, kterou je potřeba chránit před jejím znehodnocením. Krajinný ráz je utvářen především přírodní, kulturní a historickou charakteristikou, které jsou přítomny v podobě různě se uplatňujících znaků a jevů v krajině, které ve vzájemném spolupůsobení utváří celkový charakter, a tedy ráz krajiny.

Jak uvádí Bukáček a Matějka (1997)² vyznačuje se každý přítomný znak nebo určitým projevem, který může být vnímán pozitivně či negativně nebo též neutrálně, dále má určitý význam, který je pro krajinný ráz zásadní, spoluurčující nebo doplňující a dále také určitou hodnotu (cennost). Obecně lze říci, že ochrana krajinného rázu spočívá v ochraně pozitivních znaků a jevů určité charakteristiky a v eliminaci těch, které jsou vnímány negativně a tedy rušivě, disharmonicky, nepřijatelně.

Postup hodnocení vychází z citované metodiky případového hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz³. Hodnocení je prováděno ve smyslu uvedených postupů ve čtyřech základních krocích – etapách:

- Stanovení cíle hodnocení a charakteristika navrhovaného záměru;
- Vymezení záměrem dotčeného území a jeho prostorů, charakteristika dotčeného území, které je provedeno na základě územního rozsahu předpokládaného vlivu záměru;
- Identifikace znaků a jevů uvedených charakteristik krajinného rázu vymezeného území a vyhodnocení jejich významu, identifikace jejich hodnot vytvářejících krajinný ráz;
- Konfrontace identifikovaných hodnot s daným záměrem
- Posouzení zásahu do pozitivních znaků a hodnot krajinného rázu na základě zjištěných skutečností.

Osnova hodnocení:

Etapu A: Definice cílů hodnocení

- ✓ Popis (charakteristika) hodnoceného záměru
- ✓ Definování cíle a klíčových otázek, na které má hodnocení odpovědět

² Bukáček, R. Matějka, P. 1997: *Hodnocení krajinného rázu – metodika*. Depon. Správa CHKO ČR, Praha.

³ Vorel, I. Bukáček, R. Matějka, P. Culek, M. Sklenička, P. 2004: *Metodika posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz*. ČVUT, Praha.

Eta B: Vymezení záměrem dotčeného území

- ✓ Analýza rozsahu dopadu daného záměru, případně analýza viditelnosti stavby
- ✓ Vymezení záměrem dotčeného krajinného prostoru na základě předchozí analýzy s odůvodněním
- ✓ Vymezení dílčích územních jednotek v záměrem dotčeném krajinném prostoru (je-li to potřebné)
- ✓ Charakteristika dotčeného krajinného prostoru

Eta C: Identifikace znaků a hodnot krajinného rázu

- ✓ Identifikace znaků krajinného rázu vymezeného území dle jednotlivých charakteristik krajinného rázu (přírodní, kulturní a historické) v rámci vymezených jednotek a jejich klasifikace
- ✓ Identifikace měřítka a vztahů v krajině a jejích znaků
- ✓ Existence indikátorů zvýšených hodnot
- ✓ Hodnocení významu identifikovaných znaků

Eta D: Hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz

- ✓ Hodnocení vlivu záměru na pozitivní hodnoty krajinného rázu
- ✓ Určení únosnosti vlivu záměru na krajinný ráz s odůvodněním

3.1 ZÁKLADNÍ POJMY VYCHÁZEJÍCÍ ZE ZÁKONA Č.114/92 SB.

činnost snižující estetickou a přírodní hodnotu krajinného rázu oblasti či místa je taková činnost, která natolik naruší specifické znaky a hodnoty oblasti či místa, že změní význam a obsah jednotlivých charakteristik

estetická hodnota krajiny je projevem přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině a je výsledkem trvale udržitelného vývoje krajiny; předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy prostorů, konfigurace prvků, struktura složek)

harmonické měřítko krajiny vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí a způsobům trvale udržitelného využívání dané krajiny; z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítka celku a měřítka jednotlivých prvků

harmonické vztahy v krajině vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost užívání krajiny, chápaný jako harmonický soulad znaků jednotlivých charakteristik krajinného rázu

historická charakteristika krajinného rázu je specifickou součástí kulturní charakteristiky a spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa. Historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním a vzhledem a jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti. Patří sem i místa bitev.

charakteristika krajinného rázu je dána druhem a uspořádáním krajinných složek, prvků a jevů nebo jejich souborů, které se podílejí na vzniku rázu krajiny. Jedná se o charakteristiky přírodní, kulturní a historické. Vnímáme ji jako soubor typických znaků

krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (§3 zákona)

krajinný ráz je dán přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa nebo oblasti (§12 zákona), resp. vnímatelnými znaky a hodnotami těchto charakteristik

kulturní charakteristika krajinného rázu je dána způsobem využívání přírodních zdrojů člověkem a stopami, které v krajině zanechal

kulturní dominanty krajiny je krajinný prvek či složka v krajině nebo dochované stopy kultivace krajiny, jejichž význam je nesporný z historického hlediska, architektury či jiného oboru lidské činnosti a které ve svém projevu převládajícím způsobem ovlivňují charakter daného místa či oblasti

místo krajinného rázu je menší část krajiny, která je pohledově spojitá z většiny pozorovacích stanovišť nebo území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti; místo lze většinou jednoznačně vymezit

oblast krajinného rázu je „území“ s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od sousedícího území ve všech charakteristikách nebo v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu; je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik

přírodní hodnota je dána mírou přítomnosti ekosystémů chápaných jako ekosystémy přírodní a přírodě blízké, přirozenou morfologií krajiny, vnímatelných interakcí mezi ekosystémy a výraznými přírodními dominantami krajiny

přírodní charakteristika krajinného rázu zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů

významný krajinný prvek dle ustanovení §3, odst. 1, písm. b) zákona

zvláště chráněné území dle ustanovení §3, odst. 1, písm. f) zákona

3.2 DALŠÍ POUŽÍVANÉ POJMY V NÁSLEDNÉM HODNOCENÍ

dotčený krajinný prostor je část krajiny dotčená předpokládanými vlivy hodnoceného záměru (zpravidla vizuálními, ale též např. akustickými apod.); zahrnuje jedno nebo více míst krajinného rázu

budova je vyhrazen pro nadzemní stavbu prostorově soustředěnou a navenek převážně uzavřenou obvodovými stěnami a střešní konstrukcí

dominanta je převládající, vládnoucí prvek v konfiguraci hmotných prvků krajinné scény

dominantní rys je převládající jev nebo vlastnost krajinné scény

estetická hodnota krajinného rázu je vyjádřením míry celkového pozitivního či opačného chápání výrazu dané krajiny

kompaktní zástavba je souvislá zástavba, ve které stavby na sebe bezprostředně navazují ve formě řad, uzavřených nebo otevřených bloků, která tvoří uliční fronty nebo má výrazně ucelenou hranici vůči okolní krajině

krajinná scéna - při pozorování z různých míst krajiny vnímáme tzv. krajinnou scénu - vnímáme ji staticky (např. jako pohled z významného bodu krajiny) nebo dynamicky (jako sled pohledů z různých míst trasy průchodu krajinou); krajinná scéna je nositelem estetických hodnot, tkvících v prostorovém uspořádání, v neopakovatelnosti a jedinečnosti panoramat, v harmonickém měřítku a v harmonických vztazích krajiny

prostorové vztahy krajinné scény jsou vztahy mezi jednotlivými hmotnými prvky krajinné scény, jejich vzájemné vzdálenosti, proporce šířkových a výškových dimenzí, význam důležitých bodů, linií a prostorů, vzájemné osově vazby, rysy symetrie, gradace, atd.

zásah do znaků krajinného rázu posouzení míry vlivu záměru na identifikované znaky krajinného rázu. Zásah může mít pozitivní dopad, nemusí mít žádný dopad. V případě negativního dopadu jeho míra může nabývat různé intenzity na škále od slabého zásahu, přes středně silný, silný až po zásah stírající přítomné znaky krajinného rázu.

znak běžný jev určité charakteristiky krajinného rázu, který není významný ani ojedinělý v rámci oblasti krajinného rázu, v rámci regionu nebo v rámci státu

znak doplňující jev určité charakteristiky krajinného rázu, který v určité oblasti nebo místě krajinného rázu doplňuje charakter krajiny

znak jedinečný jev určité charakteristiky krajinného rázu, který je ojedinělý v rámci oblasti krajinného rázu, v rámci regionu nebo v rámci státu

znak spoluurčující jev určité charakteristiky krajinného rázu, který v určité oblasti nebo místě krajinného rázu významně spoluurčuje charakter krajiny

znak význačný jev určité charakteristiky krajinného rázu, který je význačný v rámci oblasti krajinného rázu, v rámci regionu nebo v rámci státu

znak zásadní jev určité charakteristiky krajinného rázu, který v určité oblasti nebo místě krajinného rázu rozhodujícím způsobem determinuje charakter krajiny

4 VYMEZENÍ DOTČENÉHO KRAJINNÉHO PROSTORU

4.1 ANALÝZA POTENCIÁLNÍHO UPLATNĚNÍ ZÁMĚRU V KRAJINĚ Z HLEDISKA KRAJINNÉHO RÁZU

Záměr představuje vymezenou trasu železničního koridoru procházející územím obce Velké Popovice a navazujícím prostorem přírodního parku Velkopopovicko.

Pro krajinný ráz je podstatné,

- koridor je veden krajinou přírodního parku Velkopopovicko, jež se vyznačuje zvýšenými hodnotami krajinného rázu především v oblasti estetické a přírodní hodnoty, harmonických vztahů a měřítka v krajině;
- trasa železničního koridoru prochází členitou krajinou jak z hlediska konfigurace reliéfu, tak z hlediska členitosti krajiny tvořené řadou specifických míst – případná stavba dráhy tak představuje řadu úprav terénu ať již jde o železniční násypy, zářezy, částečné vedení tratě tunelem, železniční mosty;
- trasa železničního koridoru prochází lesnatou krajinou s řadou souvisle zalesněných prostorů, realizace tak předpokládá řadu lesních průseků;
- železniční koridor představuje stavbu dopravní infrastruktury, jež se běžnému měřítku daných typů staveb ve venkovské krajině vymyká;
- samotná stavba železnice nepředstavuje jen koleje uložené do kolejového lože, ale vyžaduje též napájecí soustavu, jejíž součástí je trolejové vedení, jež zvyšuje pohledový impakt stavby.

Stavba železnice vedená v řešeném koridoru s předpokládanými parametry dané železniční tratě může ovlivnit krajinný ráz zejména

- jako cizorodý rušivý liniový objekt v krajině jiného měřítka, jež se vymyká obvyklému měřítku objektů dopravní infrastruktury v krajině řešeného území,
- jako objekt, jenž je koncipován tak, že z principu nemůže respektovat reliéf krajiny, což předpokládá řadu technických úprav, jež jsou rušivé pro přírodní hodnotu krajiny;
- objekt, jenž z estetického hlediska nezapadá do estetické hladiny dané krajiny, která je postavena na harmonickém vztahu kulturního a přírodního prostředí, nese jinou estetiku;
- jako liniový objekt procházející krajinou, vytvářející vlastní obraz se specifickými doprovodnými prvky;
- jako stavba, jež při své realizaci významným způsobem zasahuje do významných krajinných prvků v krajině, jež ovlivňují charakter i ráz krajiny.

Pohledový impakt případné stavby železniční trati ve vymezeném koridoru ovlivňuje charakter míst, jimiž je koridor veden, možný potenciální dopad případné stavby může v těchto místech významně ovlivnit vztahy v krajině a stejně tak může ovlivnit vztahy v krajině v celém řešeném území přírodního parku:

- prostor místa na rozvodí Vidovického, Lomnického a Mokřanského potoka u Velkých Popovic – koridor je veden v pohledově nápadném místě, které je však uzavřeno urbanizovanými porosty sídel a pohledově vymezené lesy, pohledový impakt lze očekávat především v místě;
- zalesněný prostor místa mezi Krámským a Horní Lomnicí, lesní komplex místním názvem nazývaný Tejček – pohledový impakt se projeví ve dvou rovinách: 1. průsekem v lesích, jenž významným způsobem ovlivní jejich doposud přírodní ráz a charakter v krajině; 2. zásah do obrazu významného krajinného prvku;
- prostor místa závěru Křivoveského potoka u Krámského – železniční koridor prochází napříč měřítkem malým, malebným prostorem na jehož konci pod Kopaninami je předpoklad jeho zavedení do tunelu, lze tedy předpokládat i uplatnění čela tunelu – pohledový impakt se projeví především v celkově dominantní hmotě případné stavby a jejím odlišném charakteru, jenž prakticky změní obraz místa, stavba je navíc jiného prostorového měřítka oproti drobnému měřítku daného místa, koridor místo prakticky rozděluje na dvě části doposud vztahy spojené a komunikující části;
- prostor místa v okolí Lojovic mezi Mlýnským vrchem, Klenovým vrchem a vrchem na Kopaninách v závěru bočního údolíčka přítoku Křivoveského potoka – pohledově se v místě případná stavba železnice uplatní především čelem tunelu do něhož je zde zaústěna jv. od Lojovic, pohledově i vztahy prakticky však významně změní ráz místa svým odlišným měřítkem, charakterem, jenž je odlišný od měřítka kontaktně zasažené venkovské krajiny mezi lesy a vrchy, místo, jež stavbou nebude ovlivněno přímo jsou Kopaniny (železniční koridor je zde veden tunelem), změní se však výhledy do okolní navazující krajiny;
- prostor místa údolí Mokřanského potoka je prakticky pohledově nejvíce zasažený prostor, železniční koridor je vymezen východně nad osadou Klenové v pohledově exponovaném místě ve svahu Klenovského vrchu a vzhledem k hlubokému zářezu Klenovského potoka lze předpokládat v místě železniční most – pohledově se stavba uplatní prakticky v celém prostoru a zejména v pohledech v ose Mokřany – Klenové, stavba se v údolí uplatní pravděpodobně jako dominanta, ve vztazích lze očekávat zásah především měřítka krajiny a potlačení harmonických vztahů v krajině;
- prostor lesnatých partií údolí Mokřanského potoka a Ledeckého potoka s lesními porosty Nespéry a odlesněnou enklávou osady Vavřetice – pohledový impakt se projeví ve dvou rovinách: 1. průsekem v lesích, jenž významným způsobem ovlivní jejich doposud přírodní ráz a charakter v krajině; 2. zásah do obrazu významného krajinného prvku;

- prostor Babice – Gabrhele představuje odlesněnou partii oddělující údolí Mokřanského a Ledeckého potoka, jejíž modelaci ovlivňují přítoky obou potoků a východní odlesněné partie protáhlého hřbetu, železniční koridor v těchto místech opouští prostor přírodního parku Velkopopovicko a vstupuje do navazující krajiny přírodního parku Hornopožárský les, vzhledem k modelaci terénu lze i v těchto místech předpokládat železniční most – případná stavba železniční tratě se i v těchto místech významně pohledově uplatní, bude působit jako cizorodá dominanta krajiny odlišného měřítka, z pohledu vztahů v krajině lze očekávat zásah především měřítka krajiny a potlačení harmonických vztahů v krajině;

Uvedené hodnocení vztahů v krajině a pohledového impaktu stavby vychází z předpokladů, které z navrženého železničního koridoru vychází, hodnotitel nemá k dispozici projekt stavby samotné s výkresovou dokumentací a průvodní technickou zprávou.

4.2 VYMEZENÍ DOTČENÉHO KRAJINNÉHO PROSTORU (DOKP)

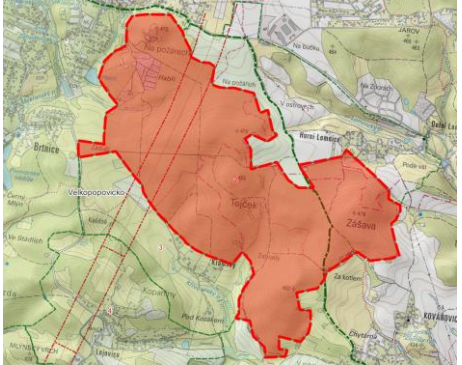
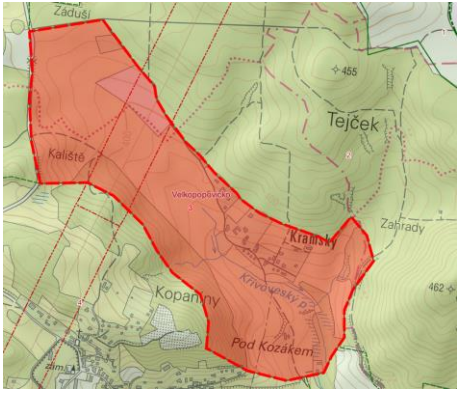
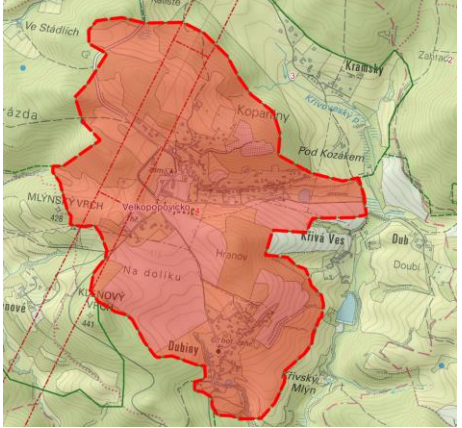
Každé hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz pracuje v tzv. „dotčeným krajinným prostorem“. Jde o prostor zahrnující plochy, ve kterých může zmíněný záměr nějakým způsobem (vizuálně, vztahy či jinak) ovlivnit stávající ráz krajiny.

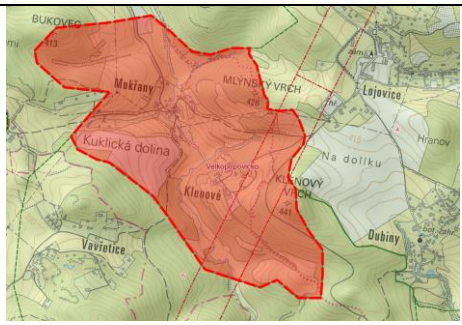
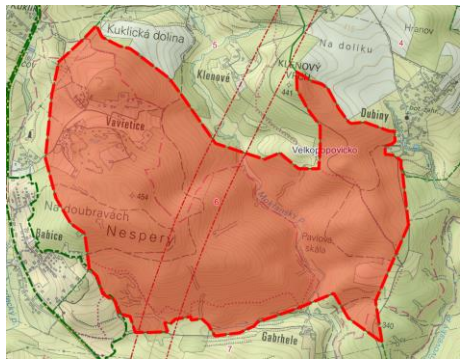
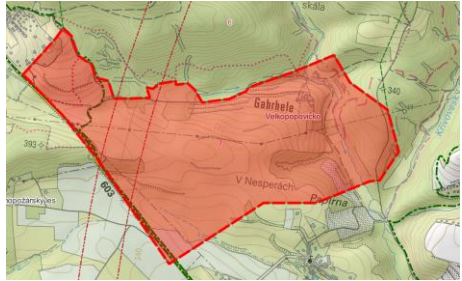
Bez správné specifikace tohoto prostoru nemusí být vyhodnocení dostatečně vypovídající. Aby bylo možné dotčený krajinný prostor vymezit a specifikovat, je nutné zjistit, jak se záměr projeví v obrazu krajiny a v jejích vztazích.

Záměrem dotčený krajinný prostor představuje **prostor v krajině**, jehož krajinný ráz **může uvedený záměr ovlivnit** a ve kterém může dojít ke změně vnímání stávajících charakteristických znaků území a díky tomu i hodnot krajinného rázu **ve smyslu §12, zákona č. 114/92 Sb.**

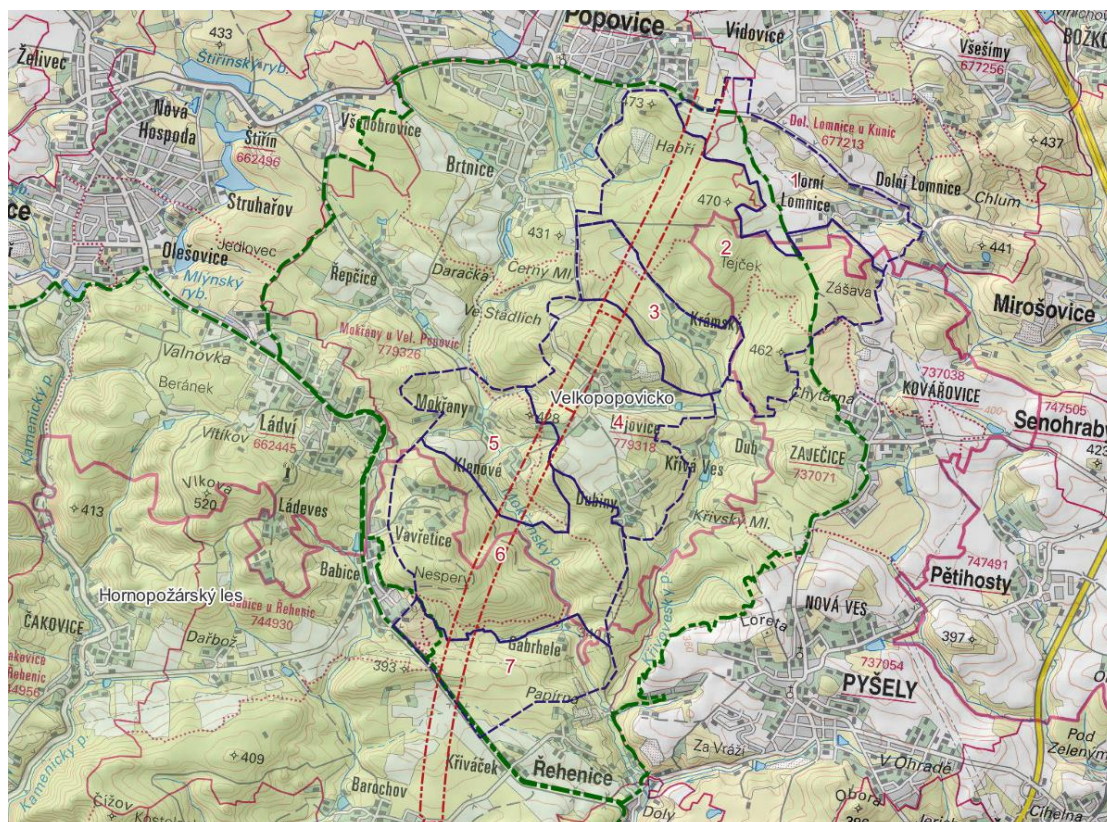
Předběžný terénní průzkum a rámcová analýza viditelnosti ukázala prostor, v němž se záměr projeví jak ve vztazích, tak i pohledově. V tomto prostoru záměr může podstatným způsobem ovlivnit hodnoty krajinného rázu území ve smyslu zákona.

Hodnotitel po zvážení všech aspektů stavby a charakteru území vymezuje pro účely hodnocení jako dotčený krajinný prostor celý prostor výše uvedeného přírodního parku Velkopopovicko, neboť stavba tento prostor významným způsobem zasáhne, ovlivní v něm řadu dílčích míst a projeví se v celkovém vnímání charakteru krajiny.

	Popovicemi, jde o lesní komplex s místním názvem Tejček s několika nenápadnými vrchy bez místních názvů, lesní porosty představují především smíšené lesy, jež byly v některých partiích zasaženy kůrovcovou kalamitou, některé partie jsou tak částečně odlesněny.
3. Krámský 	Místo představuje protáhlý závěr Křivoveského potoka u Krámského sevřený z jz. strany hřbítkem Kopanin a se sv. strany lesními porosty Tejček, místo tvoří malebný prostor zemědělské krajiny s bloky orné půdy v horní části a loukami a pastvinami ve střední a dolní části, těžiště místa tvoří osada Krámský, charakteristický je průhled ve směru údolní osy k Zaječicím s mírně se uplatňujícím zalesněným Lipovým vrchem.
4. Kopaniny – Lojovice – Dubiny 	Členitý prostor místa v okolí Lojovic mezi Mlýnským vrchem, Klenovým vrchem a vrchem na Kopaninách v závěru bočního údolíčka přítoku Křivoveského potoka s odlesněnými enklávami, do nichž jsou zasaženy vsi Lojovice, Dubiny (v okraji nad údolím Křivoveského potoka), odlesněné enklávy utváří široké sedlo mezi vrchy a závěr bočního údolí, krajina je uspořádána mozaikou polí, luk a pastvin, u Dubin se dochovaly fragmenty mezí, Lojovicím dominuje stavba barokního zámku se zemědělským dvorem.
5. Mokřany – Klenové, údolí Mokřanského potoka	Místo je utvářeno hlubokým zářezem údolí Mokřanského potoka s řadou vyhlídkových míst, místo je utvářeno jednak členitým reliéfem údolí s dominantami zalesněných vrchů Klenový, Mlýnský a Bukovec, dále nepravidelnou mozaikou luk a pastvin v členitém reliéfu a sídly zasaženými do údolí ve dvou plánech: na dno údolí

	(Mokřany) k úpatí a do svahů Klenovského vrchu (Klenové), značná část svahů a vrcholové partie údolí jsou zalesněny, charakteristické jsou průhledy v ose údolí zejména v sv. směru k Řepčici.
6. Vavřetice – lesy Nespery 	Místo utvářené lesnatou partií oddělující údolí Mokřanského potoka a Ledeckého potoka, v okraji s odlesněnou enklávou osady Vavřetice v okolí vrchu v prostoru Nespery.
7. Řehenice 	Místo v j. okraji přírodního parku zahrnující odlesněný prostor mezi Babicemi a dvorem Gabrhele, jde o pokračování partie oddělující údolí Mokřanského a Ledeckého potoka, jež je zde odlesněna, krajinu tvoří v. část protáhlého hřbetu, osazená mozaikou pastvin a luk s drobnými fragmenty historického uspořádání krajiny, zejména mezí a remízků. Prostorem prochází vedení VVN 400 kV.

V každém z uvedených míst bude v následujícím hodnocení hodnocen zásah hodnot krajinného rázu ve smyslu zákona v detailním pohledu.

Obr. 27 Orientační vyobrazení vymezených dílčích krajinných prostorů/míst v rámci území přírodního parku a jeho navazujících krajín (podklad: ČÚZK, ZM25)

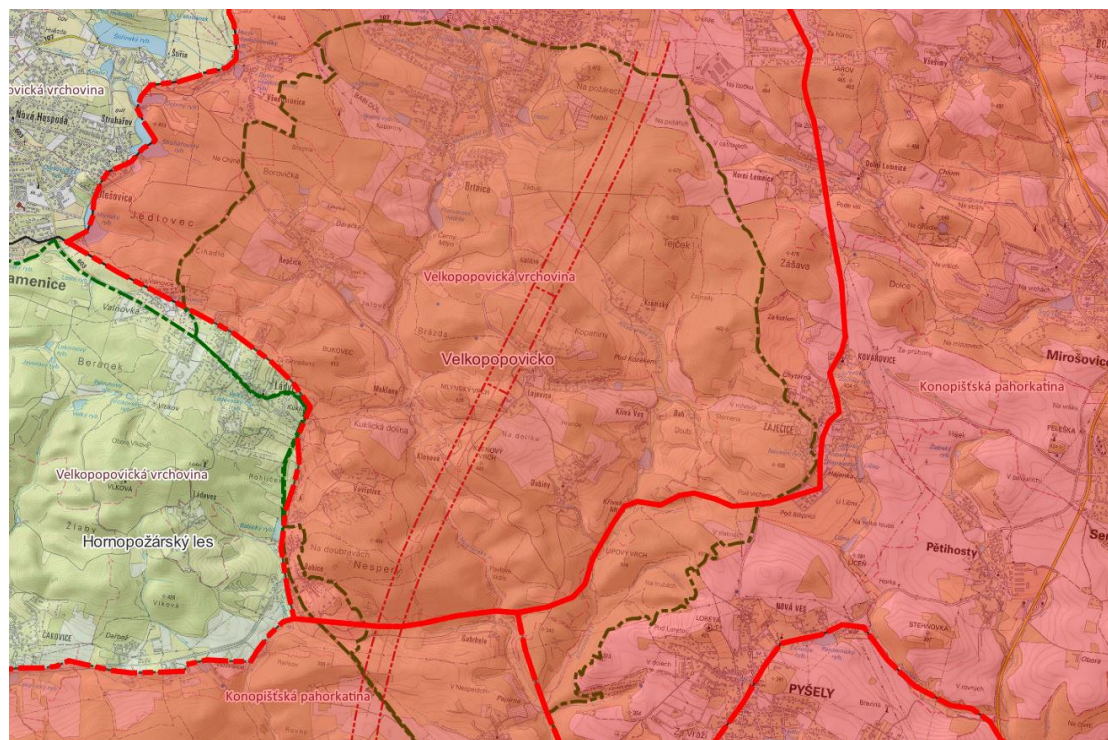
5 CHARAKTERISTIKA KRAJINNÉHO RÁZU ÚZEMÍ DOKP VE VZTAHU K ZÁMĚRU

Krajinný ráz je utvářen přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa či oblasti. Tyto základní charakteristiky jsou v krajině zastoupeny přítomností určitých charakteristických znaků přírodní, kulturní či historické povahy. Znaky při tom představují prvky a složky krajiny v určité konfiguraci a vzájemném vztahu a jsou nositeli estetické a přírodní hodnoty území. Charakteristika území je zpracována tak, aby bylo možné získat seznam charakteristických znaků krajinného rázu vymezeného území, které mohou být záměrem dotčeny.

5.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

5.1.1 GEOMORFOLOGICKÉ ČLENĚNÍ

Pro krajinný ráz řešeného území je podstatný reliéf krajiny, jež vytváří základní obraz krajiny a udává její měřítko i hloubku. Z pohledu geomorfologického je vymezený DOKP utvářen Středočeskou pahorkatinou, resp. jejího celku uváděného jako Benešovská pahorkatina. V detailním pohledu je převážná většina území přírodního parku dílčí částí okrsku Velkopopovické vrchoviny, jen v jižní části v prostoru mezi Babicemi a dvorem Gabrhele zasahuje okrsek Konopišťská pahorkatina. Obe okrsky jsou součástí podcelku Benešovské pahorkatiny Dobříšská pahorkatina.

Obr. 28 Zobrazení průřezu uvedených geomorf. okrsků a vymezeného DOKP po hranici přírodního parku (podklad: ČÚZK ZM25, tematický zdroj: DEMEK, J. MACKOVČIN, P. a kol. 2006)

Oblast	Celek	Podcelek	Okrsek
Středočeská pahorkatina	Benešovská pahorkatina	Dobříšská pahorkatina	Velkopopovická vrchovina
			Konopištská pahorkatina

Citace výpisu: DEMEK, Jaromír; MACKOVČIN, Peter, a kolektiv. Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny. 2. vyd. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2006. 582 s. ISBN 80-86064-99-9. Upraveno pro potřeby hodnocení.

5.1.2 BIOGEOGRAFICKÉ ČLENĚNÍ

Z hlediska přírodních podmínek, jež významně ovlivňují využití krajiny, ale i charakter osídlení se jeví vhodné uvést v jakém bioregionu se řešený prostor nachází. Dle biogeografického členění ČR (Culek (ed.)⁴) se vymezený DoKP nachází v Posázavském bioregionu. Typická část bioregionu je tvořena pahorkatinou až vrchovinou na kyselých rulách a žulách s acidofilními doubravami a ostrovy květnatých bučin. V těchto pahorkatinách jsou zaříznutá údolí větších toků i jejich přítoků s dubohabrovými háji, květnatými bučinami a ostrůvky reliktních borů silikátových a hadcových podkladů. Nereprezentativní část tvoří přechodná území k okolním vysočinám s bikovými bučinami nebo přechody do Polabí, jako jsou ploché části na křídě a permu s ostrůvky dubohabřin a území odvodňovaná k Labi.

5.2 CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉHO STAVU KRAJINY DOKP, IDENTIFIKACE ZNAKŮ A HODNOT

5.2.1 OBLAST KRAJINNÉHO RÁZU DOLNÍ POSÁZAVÍ

Oblast krajinného rázu Dolní Posázaví představuje protáhlé území, jež je tvořené výraznou přírodní osou řeky Sázavy protínající východní část kraje, ve kterém Sázava spolu s přítoky vymodelovala pestrou až hornatinou krajinu s četnými údolními zářezy se zalesněnými svahy s převahou listnatých dřevin. Typické je i osídlení prostoru, které je situováno do tří úrovní, na hrany údolí, na dnech údolní a v méně svažitéjších prostorech v kopcovitě krajině údolí.

Tato oblast je velmi rozsáhlá, její západní polovina je budována granitoidy středočeského plutonu se vnořenými krami starších přeměněných hornin, u Stříbrné Skalice naopak mladších permských sedimentů. Granitoidy v západní části jsou tvořeny dvěma hlavními typy neutrálními amfibol-biotitickými granodiority, tonality až křemennými diority. V nich vystupují pně vzácnějších bazických hlubinných vyvřelin – amfibolických gaber. V okolí Týnce nad Sázavou jsou do granodioritů zanořeny až 1 km široké pruhy odolných rohovců a přeměněných slepenců až velmi tvrdých kvarcitů. Tyto pruhy mají směr ZJZ – VSV a podmínily směr hřbetů a svahů v blízkosti řeky Sázavy jako Holý vrch u Týnce (378 m n.m.), Kostecké lesy nad Zbořeným Kostelcem, Chocholouš (388 m n.m.) nad Větrovem a směr údolí Sázavy pod ním.

⁴ Culek, M., 1996: Biogeografické členění České republiky. Praha, ENIGMA

Údolí Sázavy od západní hranice oblasti až po Stříbrnou Skalici má strukturou hornin podmíněný směr, kdy se střídají středně dlouhé víceméně přímé úseky s ostrými změnami směru. Georeliéf oblasti je součástí tektonicky mírně zdviženého území České vysočiny. Vlivem zvýšené eroze se do zpravidla tvrdých hornin během konce třetihor a počátku čtvrtohor zařízlo široké údolí Sázavy, tvořící osu oblasti. Celá oblast (až na výjimky) je výškově asymetrická: povrch severně od údolí Sázavy leží o 50–150 m výše. Údolí potoků přitékajících do Sázavy od severu jsou kratší, hlubší a v průměru s větším spádem. Oblast nemá jeden jasný nejvyšší bod, je zde větší počet vrcholů s podobnou výškou. Převýšení na vzdálenost 4 km dosahuje až 274 m (Grybla – řeka Sázava), jižně od řeky je však podstatně menší (cca 120 m). Severní část má charakter členité vrchoviny, jižní členité pahorkatiny.

Osou území a hlavním prvkem oblasti je zaříznuté údolí Sázavy. Hloubka údolí Sázavy je velmi proměnlivá od místa k místu a zpravidla rozdílná na obou březích. V západní části až po Čerčany je výška jižního údolního svahu jen několik desítek metrů a podobné to je východně od Kácova až téměř k východní hranici kraje. Zpravidla je však vlastní údolí Sázavy hluboké 80–160 m. Údolí zpravidla nejsou sevřená a v převážné délce jsou nápadně sklonově asymetrická. Údolí se vyznačují strmým nárazovým břehem se skalním defilé a velmi mírným svahem v konvexní části zákrutu. Tyto konvexní svahy jsou tak mírné, že nenápadně přecházejí do okolních plošin, a těžko zde lze identifikovat horní hranu údolí. Na přechodu úpadů v pobočná údolí řek se místy vyvinuly četné strže, často zařezané až do skalního podkladu a přecházející tedy v rokle. Skály jsou v oblasti vázány téměř výhradně na zaříznutá údolí řek a jsou zde četné a místy i nápadné. Patří k hlavním specifikům oblasti, vyskytují se zde i celé skalní stěny. Nacházejí se v nárazových (konkávních) svazích zákrutů Sázavy. Skály na vrcholech kopců jsou vzácné (menší na Čerčanském Chlumu, větší na Gryble). Volné kameny se vzhledem k charakteru reliéfu vyskytují téměř výhradně na svazích údolí, a především pod skalami.

Klima oblasti je mírně teplé, mírně vlhké, vzhledem k nadmořské výšce území průměrně vlhké. Při dnech údolí jsou typické výrazné teplotní inverze, projevující se nízkými teplotami v noci a v zimě, čtenějším výskytem mlh, rosy a delším trváním sněhové pokrývky, zvláště v užších zalesněných údolích. Velmi výrazně se projevuje expoziční klima různě orientovaných svahů údolí. Nejteplejší jsou jihozápadně orientované svahy v jejich horní polovině, nejchladnější severovýchodní svahy v jejich dolní polovině.

Jedná se o starobylý kraj, jehož historie je úzce spojena s celou naší zemí. Zdejší osídlení nepatří k nejstarší sídelní oblasti Polabí a dolní Vltavy, je však významně spjata s raně a vrcholně středověkou kolonizací, o čem svědčí významné archeologické lokality (klášter sv. Jana na Ostrově, Lštění - slovanské hradiště, Sázava - benediktinský klášter). Posázaví je známé množstvím historických a kulturních památek s převážně slovanskou minulostí. Pověstný je především původní klášter v Sázavě. Posázaví je bohaté i na počet církevních památek, hlavně kostelů a kapliček. Ale je tu i množství hradů a hradních zřícenin. Benediktinský klášter Sázava a hrad Český Šternberk jsou prohlášeny národními kulturními památkami. Z cenných sídel jsou za městskou památkovou zónu prohlášeny Jílové u Prahy, Ondřejov a Rataje nad Sázavou, Pyšely jsou na městskou památkovou zónu navrženy. Lensedly a Losiny jsou vesnickými památkovými zónami. Část oblast náleží k regionu lidové architektury Kutnohorsko. V oblasti se těžily v

minulosti i cenné kovy. Svědčí o tom například název Stříbrné Skalice. Střední Čechy oplývaly za středověku i bohatými zásobami zlata – zejména v Jílovém u Prahy, Libeři, Záhořanech a Štěchovicích.

V 19. století se do rozvoje oblasti výrazně zapsala železnice, která citelně ovlivnila zejména hospodářský vývoj celého Posázaví, přinesla do zdejší krajiny průmysl i rekreanty. I do dnešních dob se zachovala v okolí řeky Sázavy četná místa, kam se kromě vlaků žádný jiný dopravní prostředek prakticky nedostane. Na sklonku 19. století se začal budovat tzv. Posázavský Pacifik. S výjimkou krátkého úseku z Prahy-Vršovic do Prahy-Modřan vznikla tato železniční trať z Modřan přes Davli a pak podél Sázavy až do Světlé nad Sázavou na přelomu 19. a 20. století. Svou romantickou podobou a odvážným řešením je tato trať právem zařazována k nejhezčím v České republice.

Vedle meandrující řeky protékající v malebné zvlněné krajině je výraznou osou procházející oblastí ve směru SZ-JV dálnice D1, nejdůležitější dopravní tepna ČR, na kterou jsou vázány nové, měřítkově se vymykající objekty skladových a logistických center. Kromě ní je důležitá silnice I/3 na Benešov a další silnice druhých a nižších tříd. Dopravní síť oblastí ovlivní dobudování jižního silničního okruhu kolem Prahy a zejména výstavba plánované dálnice D3 na jih Čech. Oblastí prochází z hlediska technického ceněná železnice (mj. tradiční Posázavský Pacifik), jež je mj. zajímavá i tím, že přebírá měřítko krajiny a respektuje její modelaci.

V oblasti se nevyskytují velká tradiční městská sídla. Z nejvýznamnějších center lze uvést Mnichovice a městečka vázaná na tok Sázavy (Zruč nad Sázavou, Sázava, Poříčí nad Sázavou, Týnec nad Sázavou). Oblast je poměrně zalesněná, tradičně s kompaktními sídly a městečky uvnitř ploch zemědělské půdy či zaklíněnými do sázavského údolí. Jiná situace je severovýchodní části oblasti, v blízkosti Prahy. Zdejší sídla dynamicky rostou. Sázavské údolí, tradiční rekreační zázemí Prahy, je od soutoku s Vltavou prakticky až po Rataje nad Sázavou téměř řetězovitě zastavěno a silně ovlivněno rekreačním využitím (Hradištko, Luka pod Medníkem, Kamenný Přívoz, Krhanice, Týnec nad Sázavou, Poříčí nad Sázavou, Stříbrná Skalice, Sázava, Rataje nad Sázavou) – velkoplošná zástavba individuálních rekreačních objektů (chaty). Podobně rostou sídla nad Sázavskou nivou v zemědělské krajině severně od řeky (Kamenice, Velké Popovice, Mnichovice, Senohraby, Pyšely...), která oproti 19. století zněkolikanásobila svou rozlohu a mají často setřen původní charakter zemědělských vsí. Zdejší dynamický růst a plošné rozšiřování urbanizovaných ploch je způsobeno krajinnou atraktivitou Posázaví (přírodní park Velkopopovicko, přírodní park Hornopožárský les, přírodní park Střed Čech), blízkostí Prahy a dálnic D1 jako dopravní tepnou. Posázaví se, také díky Posázavskému Pacifiku, stalo významnou rekreační oblastí pro nedalekou Prahu. Od šedesátých let pokračuje nárůst výstavby rodinných domků, chatařských kolonií a honosných letních bytů.

Krajina je proměnlivá tak, jak se proměňují jednotlivé partie krajinné osy – říčního koridoru Sázavy a jejích břehů. Krajina se proměňuje do dílčích scénérií velmi členité krajinné struktury s drobnými lesíky a údolíčky a s mozaikou otevřených ploch polí a luk. Typické je střídání otevřených širokých míst s přítoky významných potoků a říček. Krajina je na pravém břehu Sázavy výrazně členěna lesnatými partiemi a řadou krátkých, avšak zaříznutých přítoků.

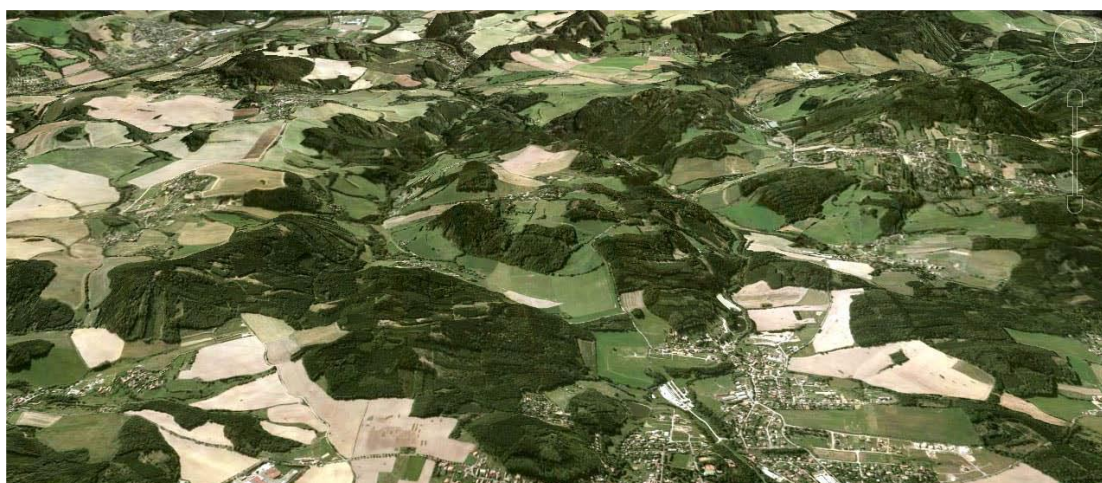
V rámci tohoto materiálu hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz bude záměr posuzován jen z pohledu zájmu týkajícího se prostoru přírodního parku

Velkopopovicka, jenž je dílčí částí pravobřežní krajiny mezi městečkem Pyšely, Kamenicí a Velkými Popovicemi.

5.2.2 DOKP, PŘÍRODNÍ PARK VELKOPOPOVICKO

Území vymezeného DOKP lze chápat jako fragment harmonické kulturní krajiny v poměrně dostupné vzdálenosti od Hlavního města Prahy. Území je vymezeno poměrně hustě osídlenou krajinou Velkých Popovic, Kunic, Mirošovic, Kamenice a Pyšel. Severní hranicí území tvoří ulice Ringhoferova, Pivovarská a následně Masarykova ve Velkých Popovicích. Východní část parku zasahuje k Horní Lomnici, protíná Kovářovice, Zaječice, a blíží se k městu Pyšely. Jižním cípem se park dotýká sídel Řehenice a Babice. Stará benešovská silnice (603) v úseku Vlnovka-Nespeky tvoří západní hranici parku. Prostor tvoří Malebná kopcovitá krajina v povodí Mokřanského a Křivoveského potoka mezi Velkými Popovicemi a Řehenicemi v dolním Posázaví.

Krajina území DOKP je poměrně členitá, dosahuje nadmořské výšky 400 až 500 metrů je členěna několika údolními zářezy Mokřanského potoka, Křivoveského potoka a Ledeckého potoka. Území utváří Velkopopovická vrchovina, jež má místy ráz členité pahorkatiny (zejména v s. části) a místy ploché vrchoviny (zejména v j. části). Typické jsou oblé, převážně zalesněné vrchy, krátké, poměrně členité hřebítky. Reliéf je v severní části území je nepravidelně zvlněný, s nevýraznými oblými kopci, v jižní jej charakterizují hluboké údolní zářezy oddělené lesnatými partiemi s místy nápadnými dominantami zalesněných vrchů. Dominantní horninou Benešovské pahorkatiny je granitoid středočeského plutonu, který pochází z proteozoika a paleozoika. Žulou protkané remízky ohraničují jednotlivá pole a louky. Půdy jsou podzolové, hnědé lesní a hnědozemě. Nejvyšším bodem je vrch severozápadně od Lojovic (473 m), v údolí se nadmořská výška pohybuje kolem 350 m. Krajinu tvoří nepravidelná středně velká mozaika menších či větších lesních celků, a odlesněných enkláv zemědělské krajiny tvořené loukami, pastvinami a poli v okolí drobných vsí a osad. Členité lesní okraje v území tvoří hranice řady míst, zalesněné partie spoluurčují charakter horizontů.

Obr. 29 Dotčený krajinný prostor, prostor PŘP Velkopopovicko, simulace šikmého leteckého snímku. (zdroj: Google Earth)

5.2.3 PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA

Přírodní charakteristiku v území kromě reliéfu, jenž je akcentován místy hlubokými údolními zářezy místy se skalními útvary, tvoří především souvislé lesní komplexy v prostoru Tejčku a Nespery, v okolí Lipového vrchu a zalesněné partie sz. svahů údolí Mokřanského potoka s výraznými vrchy Klenový, Mlýnský. Lesní porosty tvoří smíšené lesy s bukem, dubem, smrky a borovicemi. V území lze nalézt jak nepůvodní kulturní porosty smrků a borovic, tak i přírodě blízké lesy s převahou buku nebo dubu na kyselých půdách (acidofilní bučina, doubrava), ojediněle i jedlové doubravy, acidofilní bikové doubravy s typickým bylinným patrem. Krajina je odvodňována potoky Mokřanským a Křivoveským a v z. části při hranici území Ledeckým, pravostranné přítoky Sázavy. Ty tvoří postupně se zařezávající se údolí, jež v horních partiích tvoří krajinářsky cenné prostory s odlesněnými enklávami zemědělské krajiny v okolí drobných vsí Krámský, Mokřany, Řepčice a Brtnice. Pro horní partie toků jsou charakteristické prostory vyvinutých širokých potočních niv doprovázených loukami a lemy vzrostlé krajinné zeleně. Podél vodních toků se nacházejí údolní olšiny. Přirozenou náhradní vegetaci reprezentují nejčastěji mezofilní louky, na podmáčených místech ojediněle pcháčové louky a častější tužebníková lada. Drobné přítoky jsou vždy doprovázeny břehovými porosty s vrbou a olší či topoly, místy ojediněle duby. Za přírodě blízké prvky v krajině lze považovat břehové porosty a břehové partie v okolí drobných rybníků u Řepčic, Brtnice a Křivé vsi. Zmíněné louky jsou v území převážně kulturní, druhově chudé, jen místy se ojediněle zachovaly podmáčené louky v okolí potoků a rybníků s typickými společenstvy a květnaté louky. Krajinná zeleň je bohatě zastoupena jak v zemědělské krajině v podobě stromořadí, remízků, solitérů, jako doprovod řady liniových objektů jako jsou hranice pozemků fragmenty dochovaných mezí apod. Zvláštní pozornost je třeba věnovat řadě významných stromů, zejména buků, dubů, borovic, klenů, habrů, lip aj. nacházejících se nejen na lesních pozemcích, ale zejména v odlesněné krajině. Nejvýznačnější z nich má charakteristiky, pro které byly vyhlášeny jako památné stromy. Staré cesty často lemují stará stromořadí staletých lip. Vzácné druhy rostlin jsou v území spíše ojediněle, patří mezi ně prstnatec májový, pérovník pštrosí, jenž se nalézá u Mokřanského potoka nedaleko Pavlovy skály. Na mezích nad Mokřanským potokem se vyskytuje ohrožený bělolist rolní a kriticky ohrožený bělolist žlutavý. U silničky od soutoku Mokřanského a Křivoveského potoka roste kriticky ohrožený zvonek hadincovitý. V území postupně probíhá revitalizace rybníků, které jsou přirozenou součástí vodního systému v povodí Mokřanského potoka. Z vybraných vzácných druhů se zde vyskytuje rak říční, mihule potoční, střevle potoční a škeble rybníční. Na mnoha místech lze nalézt drobná kamenná moře a svahové sutě. Ojediněle se v území vyskytují známky historické těžby kamene v minulosti, zásahy do skalek a skalních výchozů v lokalitě Ve Stádlích náleží k drobné, selské těžbě kamene v novověku, a pozůstatky, o něco rozsáhlejší novověké těžby kamene lze vnímat v menších jámových lomech kolem silnice do Lojovic. Rozsáhlejší zásahy do skalního podloží a lomy kolem Velkých Popovic jsou pozůstatkem již technizované těžby gabrodioritu, modročerné žuly. Masivy sineitu a žuly v území ukrývají ložiska čisté podzemní vody. Jejich výjimečná jakost a vydatnost byla zřejmě jedním z hlavních důvodů přenesení výroby piva do Velkých Popovic. Prameny jsou významným doplňujícím prvkem krajiny.

Navzdory tomu, že území doposud nebylo vyhlášeno maloplošné chráněné území, na území přírodního parku roste dle Červeného seznamu cca 30 ohrožených druhů rostlin a 60 druhů zvláště chráněných živočichů ve smyslu citovaného zákona.

5.2.4 KULTURNÍ A HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA

Kulturní charakteristika je akcentována harmonickou kulturní krajinou, tj. územím, v němž převládá soulad kulturního a přírodního prostředí. Prakticky jde až překvapivě o „zapomenutý“ prostor poměrně blízko Prahy, jenž je především ze západní a severozápadní strany obehnan urbanizovanými prostory původně venkovských sídel, jež se v posledních desetiletích měnila díky značné, místy až devastující urbanizaci. Harmonický vztah je v krajině DOKP založen zejména na konfiguraci jednotlivých ploch zemědělské krajiny, jež respektuje přírodní podmínky a jejich užíváním, v němž se vyznačuje převažující soulad s přírodními podmínkami. Ve svažitějších částech mimo les dominují louky a pastviny, v plošších částech středně velké bloky orné půdy, jež uspořádáním reagují na základní osnovu původní plužiny. Orná půda je zastoupena na menší části území, převažující je podíl lesní půdy, luk, pastvin, lad, suťovišť, mokřadů a vod. Hospodaření v lesích je tak dominantní, vychází z nadprůměrného zalesnění krajiny (téměř až 50 %), zemědělskému hospodaření krajiny dominuje mozaika pastevních ploch a sečením udržovaných ploch kulturních a polokulturních luk. V plošších částech jsou pole často oproti původnímu uspořádání tradiční plužiny scelená do středně velkých a malých bloků orné. V okolí místy Velkých Popovic a Horní Lomnice se nachází velké scelené bloky orné půdy se typickými znaky intenzifikace zemědělské výroby. V některých částech území se zachovaly fragmenty prvků historického uspořádání krajiny, zejména meze a remízky, často doprovázené zelení (Gabrehele, Babice, Mokřany, Vavřetice, Řepčice, Lojovice, Dubiny, Krámský, Křivá Ves, Zaječice). V současné době význam tohoto zapomenutého prostoru narůstá díky jeho rekreačnímu využití, které v posledních desetiletích v území zvyšuje svůj význam. Tento zapomenutý kout se postupně stává určitou oázou klidu v urbanizované krajině postupující pražské aglomerace. Přírodní park Velkopopovicko využívají obyvatelé okolních sídel a nedaleké Prahy k relaxaci a sportu. Naučné stezky „Krajem Josefa Lady“ a „Krajinou barona Ringhofferů“ informují návštěvníka o přírodě a historii kraje. Hustá síť turistických a cyklistických tras využívá staré formanské a kočárové cesty přes lesy a pole.

Krajina území je kulturní, je obývána a obdělávána od starší fáze vrcholného středověku (13. stol). Území leží uvnitř vrcholně středověké sídlení krajiny Hercynika. Většina prvních doložených písemných zmínek o zdejších obcích a osadách pochází z období vrcholného a pozdního středověku 13. a 14. století (Řepčice 1227, Křivá Ves 1227, Pyšely 1295, Vavřetice 1309, Lojovice 1318, Velké Popovice 1352, Ládví 1380, Babice 1380, Všedobrovice 1383, Brtnice 1384, Řemenice 1384, Mokřany 1415, Gabrehele 1720). Terasovitě naskládané valovité útvary v lesích kolem Lojovic (lokalita Brázda a Ve Stádlích), nesou všechny znaky terénních úprav pro zemědělské využití území. Mezní linie, vytvořené z kamenů a balvanů vysbíraných z přilehlých pásů polí nebo i pozemků jiného určení, zmírňovaly svažitost obdělávaných ploch, snižovaly účinky eroze, vytvářely hranice pozemků. Na území parku je několik, archeologicky zatím pouze povrchově prozkoumaných lokalit, datovaných do středověku. Spekulace o starším původním osídlení Kelty nebo Slované zatím nebyla potvrzena. Protože kopcovitý ráz krajiny nedával příliš příležitosti rolníkům a kraj byl proto málo osídlený a chudý, bylo velkým přínosem, když v 70. letech 19. století skupil panské državy František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. V roce 1874 dostavěli jeho synové pivovar ve Velkých Popovicích, který byl dále rozšířen v letech 1904-1905. Fungoval tu také lihovar. Ringhofferové skupili a spravovali mnoho zdejších polí, luk, rybníků, lesů a hospodářských dvorů. Vlastnili kromě jiného např. cihelnu v Brtnici. Na

konci 19. století jim náležely kromě smíchovských továren měděné hamry a válcovny v nedaleké Kamenici, velkostatky Kamenice, Štířín s Kostelcem na Křížkách, Popovice, Lojovice, lihovar a pivovar ve Velkých Popovicích (v roce 1897 kolem 3225 ha). V místě svého působení se zasloužili o rozkvet zemědělství a mnoha dalších řemesel. Rodinná hrobka Ringhofferů se nachází v lese na Zaječím vrchu na okraji Kamenice.

Dnešní struktura krajiny je ovlivněna blízkostí hlavního města, dálnice D1 i tradičně rekreační oblasti Posázaví. Původně nevelká venkovská sídla, jak jsou zachycena na archívních mapách z první poloviny 19. století, se zejména ve 20. století značně rozšířila zejména intenzivní individuální zástavbou rodinných a rekreačních domů. Týká se to zejména sídel na hlavních dopravních tazích, na silnici č. 107 (Mezi Velkými Popovicemi, dnes spojenými se vsí Brtnice a bývalou vsí Todice, a Kamenicí, zahrnující bývalé vsi Olešovice a Struhařov, vzniká téměř souvislý urbanizovaný pás přes Všedobrovce a Štířín) a silnici č. 603 (značně rozrostlé Ládví a Babice). Naproti tomu sídla v území, některá neprůjezdná, si zachovala „zapomenutý“ venkovský ráz, ačkoli i v nich se objevuje množství nové zástavby (Lojovice, Dubiny, nová osada Krámské). Uvnitř parku zůstává poměrně zachována krajinná struktura lesních a nelesních ploch, cestní síť i krajinné nelesní zeleně, ačkoli lesnatost se oproti stavu z poloviny 19. století značně zvýšila a mnoho ploch polí bylo přeměněno na louky. Uvnitř území dnes převažují drobnější vsi a osady, samoty dvorů, v Lojovicích se dochoval barokní zámek se zemědělským dvorem. V území se nenachází typické kostely, jež dominují sídlům. Původní tradiční usedlosti jsou často nevhodně upraveny, dostavěny nebo přestavěny. Řada vsí byla v nedávné době a ve druhé pol. minulého století doplněna novostavbami, jež se vyznačují odlišujícím obrazem a situováním bez kontextu k historickému uspořádání sídla. Řada míst a sídel byla doplněna chatami a chatovými osadami (nejv. Habří u Velkých Popovic, Kopaniny, Vavřetice), jež znehodnocují charakter dané části sídla nebo místa. Sídla jsou do území zasazena v několika plánech, na dno údolí (Křivá Ves, Mokřany, Řepčice, Babice) do svahů údolí (Klenové, Krámský, Dubiny), do sedel mezi vrchy (Vavřetice, Lojovice, Křiváček aj.) a do závěrů údolí (Krámský, Dubiny, Ve Stádlích aj.).

5.2.5 PROSTOROVÉ VZTAHY A ATRAKTIVITA ÚZEMÍ

Obě údolí Mokřanského a Křivoveského potoka jsou paralelně uspořádány ve severojižním směru. Tvoří tak určitou ne však dominující osu krajiny. Základním znakem prostorové charakteristiky území je drobné měřítko krajiny, překvapivě dynamický a živý reliéf a skladba drobných otevřených prostorů, rozčleněných nevelkými celky lesních porostů. Zástavba již nese pečeť příměstské oblasti, avšak obce jsou úměrně plošně rozvinuté a vytvářejí místa harmonické zapojení do krajinného rámce. V proměnlivosti scénérií, v pohyblivosti terénu a bohatosti prvků krajinné scény tkví estetická atraktivita krajiny.

Vznik estetických hodnot je závislý na subjektivních i objektivních aspektech vnímání krajiny, které se projevují estetickou atraktivností. O esteticky atraktivní krajině říkáme, že má estetickou hodnotu, ačkoliv estetická hodnota vzniká až v procesu vnímání a hodnocení subjektem – pozorovatelem. Vznik estetických hodnot je tedy podmíněn estetickou atraktivností krajiny, na jejímž vzniku se podílejí i objektivní vlastnosti prostorového uspořádání krajiny. Obecně je estetická atraktivnost krajiny závislá na subjektivních faktorech vnímání (faktory pozorovatele) a na objektivních

faktorech prostorového uspořádání (vlastnosti prostředí). V urbanisticko-krajinářských analýzách je věnována pozornost právě těmto objektivním podmínkám, jakými jsou struktura bodových, liniových, plošných (textura) a prostorových prvků a celků (včetně struktury zastavěných a nezastavěných ploch a struktury přírodních a civilizačních prvků), charakter vymezení prostoru, konfigurace dominant a mikromorfologie dílčích prostorů. Na základě zhodnocení těchto vlastností krajiny jsou identifikovány výrazné znaky krajinné scény, které mohou vyvolávat vznik estetických hodnot nebo naopak vznik estetických hodnot neumožňují.

Prostorovým akcentem středu území je zalesněná kóta 473,4 m a obec Lojovice s nevelkým zámekem. Do tvaru podkovy kolem Lojovic jsou rozloženy plochy bezlesí – krajiny s loukami a pastvinami a koncentricky uspořádané vesnice a osady Krámský, Křivá Ves, Dubiny, Klenové, Mokřany. Západně od údolí Mokřanského potoka, které protíná území od severu k jihu, leží při silnici II/603 obce Ládví a Babice, přimknuté k hranici sousedního. Vně od uvedeného prstence obcí se až k hraničním území prostírají souvislé lesní porosty. Lesní porosty oddělují území od soustavy rybníků nad Štířínem. Vzhledem k jemné členitosti reliéfu a vegetačního krytu vzniká maloplošně členěná krajina drobnějšího měřítka. V partiích s harmonií zástavby a krajinného rámce bez rušivých a velikostně vybočujících prvků vzniká harmonické měřítko a harmonické vztahy. Estetická atraktivnost vzniká díky georeliéfu a členitosti vegetačního krytu s drobnými lesními porosty a s výraznými prostorovými akcenty terénních výšin a v některých partiích díky harmonii zástavby a krajinného rámce.

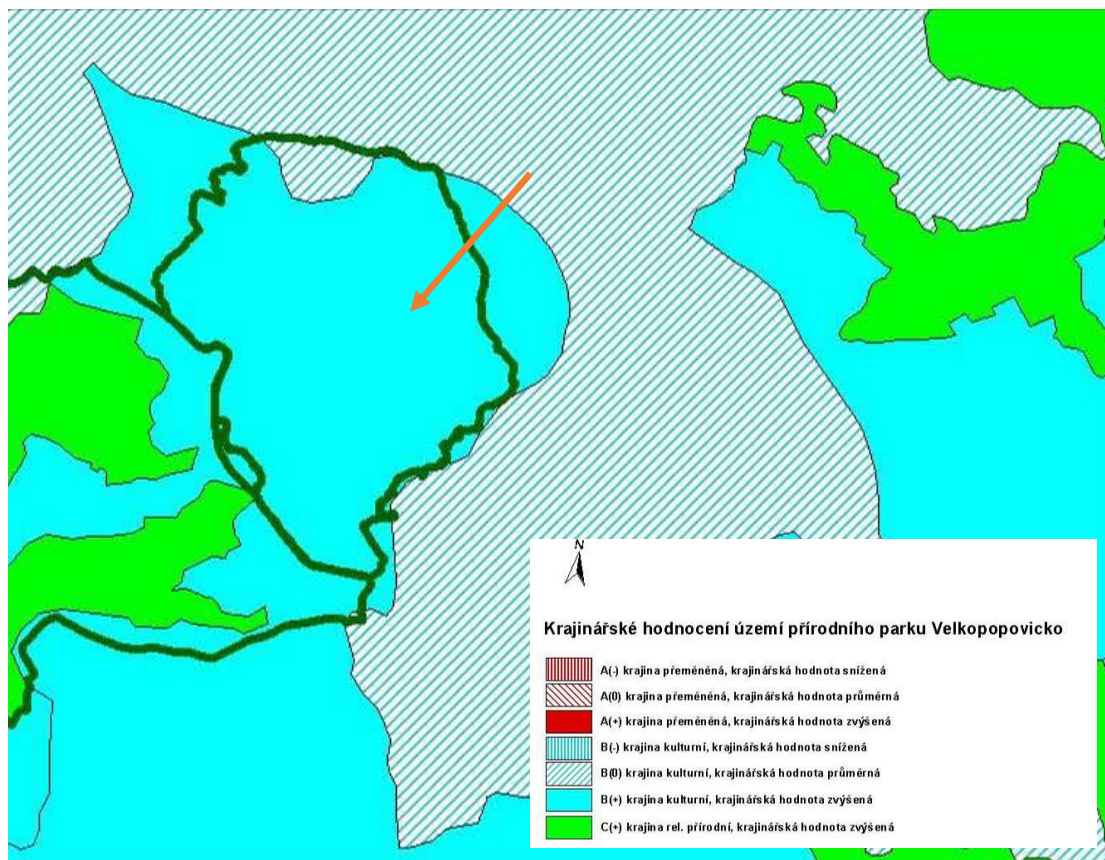
Prvky, jejich vzájemná konfigurace v krajinné scéně a jejich struktury:

- Body a bodové struktury – drobné lesnaté terénní dominanty vytvářejí bodovou strukturu, která je spolu s liniemi siluet dynamického terénu základem estetické atraktivnosti krajiny.
- Linie a liniové struktury – linie lesnatých terénních horizontů jsou pro obraz krajiny a pro dílčí scénérie nejdůležitějším prvkem. Jedná se o velmi zvlněné linie křivek dynamického terénu, projevující se v průhledech vnitřními prostory území.
- Plochy a plošné struktury – plochy lesních porostů se střídají s enklávami zemědělské krajiny s loukami a pastvinami. Vzniká působivá skladba ploch uzavřených (lesy) a otevřených (bezlesí) a větších skupin nelesní zeleně (remízky, lesíky).
- Texturní a barevné struktury – plošná skladba je základem barevné a texturní proměnlivosti

5.2.6 KRAJINÁŘSKÉ HODNOCENÍ

V rámci uvedeného materiálu Studie vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje byla vypracováno krajinářské hodnocení oblastí, jež považuje prostor, jak naznačuje

následující mapka, za krajinu kulturní se zvýšenou krajinářskou hodnotou označovanou identifikátorem B+ (Sklenička P., 2008)⁵.

Obr. 30 Krajinářské hodnocení (šipka ukazuje území přírodního parku)

Pro své hodnoty byl prostor DOKP v roce 1993 vyhlášen přírodním parkem Velkopopovicko ve smyslu §12 citovaného zákona o celkové ploše 22 km² s cílem zachovat ráz krajiny s výraznými přírodními a estetickými hodnotami (vyhláška č.88/ŽP/1993 OkÚ Praha-východ o zřízení PP).

5.2.7 ZPŮSOB IDENTIFIKACE ZNAKŮ A HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU A JEJICH KLASIFIKACE

Pro každou z charakteristik krajinného rázu (přírodní, kulturní, historická) v dotčeném prostoru (DoKP) je třeba specifikovat markantní znaky, které se nejsilněji uplatňují v krajinném rázu – je to prostá přítomnost objektů a jevů a jejich uplatnění:

⁵ Práce prof. Skleničky v rámci materiálu Vorel Ivan, Kupka Jiří, Vorlová Jana, Hronovská Kateřina, Sklenička Petr, Bukáček Roman, Bukáčková Pavlína: Studie vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje. Krajský úřad Středočeského kraje, Praha, 2008, online: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/zivotni-prostredi/studiepriroda-krajina>

- identifikovat důležité rysy a znaky hodnocené krajiny, které ji definují,
- identifikovat důležité znaky uplatňujících se sídel nebo jednoho sídla,
- identifikovat důležité rysy prostorových vztahů a měřítka krajiny.

Znaky přírodní charakteristiky mohou tkvět v přítomnosti, charakteru, struktuře a vizuálním projevu následujících prvků a jevů: reliéf, lesy, porostní pláště okrajů lesů, rozptýlená dřevinná zeleň, louky, mokřady, vodní toky, vodní nádrže a jezera - břehové porosty, vodní plochy. Přítomnost přírodních hodnot v dotčeném krajinném prostoru je též zpravidla indikována přítomností přírodních cenností, chráněných zákonem (rezervace, památky).

Znaky kulturní a historické charakteristiky mohou tkvět v přítomnosti, charakteru, struktuře a vizuálním projevu následujících prvků a jevů: místa kulturně-historického a duchovního významu, stavby a stavební soubory dokládající historický vývoj a využití krajiny, struktura osídlení a urbanistická struktura sídel, obraz sídla, kulturně - historický význam zástavby, zapojení sídla do přírodního rámce.

Přítomnost pozitivních hodnot v dotčeném krajinném prostoru je též indikována přítomností architektonických a památkových hodnot.

Estetické hodnoty krajiny jsou spoluvytvářeny prostorovými vztahy a uspořádáním krajinné scény (prostorová skladba a charakter prostorů, konfigurace a charakter prvků, rozlišitelnost) harmonií vztahů a měřítka.

Znaky prostorových vztahů a uspořádání krajinné scény mohou tkvět v přítomnosti, charakteru, struktuře a vizuálním projevu následujících prvků a jevů: mozaika krajinných složek, plošná struktura krajiny, liniová struktura krajiny, bodová struktura krajiny, barevnost v krajinné scéně, kontrast hranic krajinných složek, geometrizace krajinných složek, horizonty a prostorové vymezení krajinné scény.

Přítomnost pozitivních hodnot v dotčeném krajinném prostoru je též indikována přítomností některých specifických hodnot prostorového uspořádání krajiny (mozaika krajiny – rytmické střídání ploch, horizonty).

Znaky harmonických vztahů v krajině a harmonického měřítka jsou vyjádřeny zejména v souladu lidských činností v krajině, tedy v souladu znaků a jevů přírodní charakteristiky na jedné straně a kulturní a historické charakteristiky na straně druhé. Dále tkví v souladu měřítka celku a měřítka jednotlivých prvků, ve formách prostorů a v zastoupení přírodních a přírodě blízkých složek a prvků krajiny.

5.2.8 KLASIFIKACE ZNAKŮ A HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU

Každému znaku jsou dány vlastnosti, které definují jejich míru uplatnění – význam (zásadní, spoluurčující, doplňkový), projev (pozitivní, neutrální, negativní) a cennost (jedinečné, význačné, běžné)

Významem rozumíme určitý podíl znaku nebo hodnoty v celkovém výrazu krajiny. Význam stanovujeme ve třech stupních podle následující stupnice:

- Zásadní – dává vymezení oblasti nebo místa, odlišuje jej od okolních
- Spoluurčující - dává základní obsah vymezené oblasti či místa
- Doplnující – je nezanedbatelný, působí však jako doplňující prvek

Klasifikace pozitivních a negativních projevů znaků, které byly identifikovány v dotčeném krajinném prostoru (DoKP). Každý identifikovaný znak, krom toho, že má určitý podíl na výrazu dané krajiny, se vyznačuje projevem. Projev může být pozitivní, tzn., že daná charakteristika působí v celkové krajinné scéně kladně, nebo má negativní, příp. neutrální projev. Určení projevu je velmi důležité pro následné vyhodnocení charakteristik. Negativní projev je stanovován těm znakům, které svou přítomností působí rušivě v celkové krajinné scéně, jsou z nějakého důvodu nepřijatelné, cizorodé, narušují dílčím způsobem harmonické vztahy a měřítko, stírají pozitivní vnímání částí krajiny apod.

Klasifikace cennosti znaků, které byly identifikovány v dotčeném krajinném prostoru (DoKP). Identifikované znaky nemají z hlediska obdoby stejnou cennost. Některé z nich můžeme proto označit jako jedinečné, jiné jako význačné nebo běžné. Pozn.: Je zřejmé, že zásahy do jedinečných hodnot nebo jejich degradace budou považovány za konfliktnější než zásahy do znaků a hodnot, které takovou cennost nemají.

Pro přehlednost hodnocení byl vytvořen výčet znaků všech tří charakteristik podílejících se na obou hodnotách krajinného rázu. Tyto znaky byly dále vyhodnoceny a hodnocení zaznamenáno (viz následující kapitoly). Vlastnosti jednotlivých znaků jsou pak vyjádřeny dle následujícího klíče:

- **Význam:** 3 – zásadní – vytváří základ obrazu a charakteru krajiny, 2 – spoluurčující – spoludotváří specifický charakter obrazu a charakteru krajiny, 1 – doplňující – významným způsobem doplňuje obraz a charakter krajiny
- **Projev:** negativní (-) snižují hodnotu krajinného rázu, pozitivní (+) vytváří hodnotu krajinného rázu, neutrální (0) indiferentní vůči hodnotě krajinného rázu
- **Cennost:** 1 – běžný – obvyklý prvek nebo jev, 2 – význačný – prvek či jev ojedinělý vyznačující vyšší hodnotou oproti obvyklým, 3 – jedinečný – prvek či jev výjimečný svou hodnotou a kvalitou

5.2.8.1 PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA

- Reliéf na styku ploché vrchoviny a členité pahorkatiny s typickými oblými kopci a výraznými údolními zářezy ve směru S-J [3⁺/1]
- Páteční vodní toky Mokřanského a Křivoveského potoka s drobnými přítoky vytvářející paralelně uspořádaná v jižní části hluboce zaříznutá údolí akcentující charakter reliéfu krajiny [3⁺/1]
- Smíšené lesy dominující krajinně vytvářející její celkový charakter i obraz, charakter prostorové scény i dílčích prostorů a průhledů i charakter horizontů [3⁺/1]
- Břehové porosty vytvářející zelené „žíly“ v krajinně se vzrostlými dřevina, zejm. olší, topoly a vrbou [2⁺/1]

- Krajinná mimolesní zeleň doprovázející kulturní prvky v krajině i sídla a jejich okraje, stromořadí [2⁺/1]
- Louky a pastviny s kulturními společenstvy trav a kulturní trávničky doprovázející linie komunikací [2⁺/1]
- Květnaté louky a louky přírodě blízké [1⁺/2]
- Drobné lesy doplňující obraz krajiny [2⁺/1]
- Drobné rybníčky s břehovými porosty a loukami [1⁺/1]
- Drobné skalky a skalní výchozy v údolích a vrcholových partiích, balvanité sutě ve svazích [1⁺/1]
- Drobné gabrodioritové lomy [1⁺/1]
- Ojedinelé sady v okrajích sídel [1⁺/1]

5.2.8.2 INDIKÁTORY ZVÝŠENÉ PŘÍRODNÍ HODNOTY

- Nebyly zjištěny
- Na území přírodního parku jsou vymezeny skladebné prvky nadregionálního a regionálního ÚSES (zasahuje sem ochranná zóna neregionálního biokoridoru K61, regionální biocentru, RBC 1855 Tojček, regionální biokoridory RBK 1288, RBK1201)
- V území jsou přítomny významné krajinné prvky ze zákona (především lesy, rybníky, vodní toky)

5.2.8.3 KULTURNĚ HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA

- Velkoplošné scelené bloky orné vytvářející charakter zemědělské krajiny s typickými prvky intenzifikace zemědělské velkovýroby zvýrazňující velké měřítko krajiny a nerespektující harmonické vztahy v krajině (zejména s přírodními podmínkami), výrazná geometrizace krajiny půdními bloky, absence krajinné zeleně ve v. a sv. okraji Velkých Popovic [1⁻/1]
- Hospodářský charakter lesních porostů, místy zdecimované kůrovcem [1⁻/1]
- Členitá mozaika zemědělské krajiny s loukami, pastvinami a poli v odlesněných enklávách [2⁺/1]
- Extenzivní plochy pastvin a luk [1⁺/1]
- Struktura drobných venkovských sídel uspořádaných v několika plánech, komunikace vedené v historické stopě [2⁺/1]
- Objekt venkovského zámku a krajinářským parkem v Lojovicích [1⁺/2]
- Historické objekty vodních mlýnů na potocích (zejm. Mokřanský) [1⁺/2]
- Chaty a chatové osady znehodnocující části sídel i krajiny [1⁻/1]
- Technicky upravené části vodních toků, doprovázené převážně úzkým travnatým lemem [1⁻/1]
- Drobné rybníky zvyšující kvalitu prostředí krajiny [1⁺/1]
- Stále čitelná historická struktura prostorového uspořádání historických částí sídel v původním historickém půdorysu s charakteristickými zemědělskými dvory [1⁺/1]
- Cenné partie s dochovanými prvky historického uspořádání krajiny (meze, remízky, úvozové cesty [2⁺/2])
- Četné dostavby a přestavby tradičních objektů zemědělských dvorů, dostavby novostaveb bez kontextu narušujících vnitřní i celkový obraz sídla v krajině [2⁻/1]

5.2.8.4 INDIKÁTORY ZVÝŠENÉ KULTURNÍ A HISTORICKÉ HODNOTY

- zámek v Lojovicích je veden jako kulturní památka rejst. č. ÚSKP 31504/2-2104, pod katalogovým číslem 1000143021. Památkově hodnotný ohrazený areál zámku s krajinářským parkem a zčásti dochovaným hospodářským dvorem představuje ukázkou barokního panského sídla, jehož jádro pochází z poloviny 18. století.
- Sýpka v Křivé vsi je vedena jako kulturní památka rejst. č. ÚSKP 101119, pod katalogovým číslem 1010241545. Roubená patrová dvoukomorová sýpka s chlévy v přízemí, krytá sedlovou střechou. Stavba vznikla na přelomu 18. a 19. století.

5.2.8.5 PROSTOROVÉ VZTAHY, MĚŘÍTKO, DOMINANTY KRAJINY

- Jemně členitý dynamický georeliéf s rozčleněnou strukturou lesních porostů a bezlesí [3⁺/1]
- Malé měřítko krajiny pohledově uzavřených míst [3⁺/1]
- prostorové uspořádání krajiny vycházející z členitého reliéfu krajiny s charakteristickými údolními zářezy [2⁺/1]
- Výrazně zalesněné partie vytvářející dojem lesnaté krajiny [2⁺/1]
- Výrazně harmonické měřítko krajiny s absencí výraznějších měřítkově se vymykajících a rušivých prvků [2⁺/2]
- Proměnlivost scénérií v otevřených prostorech – místech krajinného rázu [2⁺/1]
- Výraznost linií dynamických siluet georeliéfu [2⁺/1]
- Soulad zástavby a krajinného rámce [1⁺/2]
- Lesnaté nerušené horizonty v uspořádané v několika liniích [2⁺/1]
- Prostupná krajina bez bariér [3⁺/2]
- Venkovský charakter krajiny s prvky a jejich uspořádáním a dochovanými vztahy vytvářejícími harmonické vztahy – harmonická kulturní krajiny [3⁺/2]
- Rekreační potenciál daný charakterem krajiny a jejích míst [2⁺/1]
- Genius loci řady míst i celé krajiny [3⁺/1]

5.2.8.6 INDIKÁTORY ZVÝŠENÉ HODNOTY KRAJINY

- Přírodní park Velkopopovicko zřízen vyhláškou Okresního úřadu Praha-východ v roce 1993.

5.2.9 VÝZNAMNÉ ZNAKY VYMEZENÝCH MÍST A JEJICH KLASIFIKACE

Pro každé vymezené místo byly vybrány zásadní a významné spoluurčující znaky, jež tvoří obraz a prostorové i funkční vztahy daného místa z pohledu ochrany krajinného rázu:

1. Velké Popovice – Horní Lomnice	▪ Scelené velkoplošné bloky orné s typickými znaky intenzifikace zemědělské výroby [3-/1] ▪ Široký, osově orientovaný závěr údolí Lomnického potoka s typickými stráněmi s vegetací [1⁺/1] ▪ Okraje lesních porostů vymezující místo z jižní strany [2⁺/1] ▪ Průhledy ve směru údolí Lomnického potoka k zalesněnému vrchu v prostoru Zášavy [2⁺/1]
--	---

	▪ Zalesněný jižní horizont [2⁺/1]
2. lesy Tejček	▪ Smíšené lesy v pahorkatinném reliéfu vytvářející její celkový charakter i obraz místa [3⁺/1] ▪ Projevy kůrovcové kalamity, odlesněné části ovlivňující obraz lesnaté krajiny [1⁻/1]
3. Krámský	▪ Protáhlý závěr údolí Křivoveského potoka [2⁺/1] ▪ Okraje lesních porostů vymezující místo z sv. strany [2⁺/1] ▪ Svahy návrší kopaniny vymezující prostor z jz. strany [2⁺/1] ▪ Mozaika luk, pastvin s pasoucími se zvířaty a pole v horní části prostoru [2⁺/1] ▪ Přírodní partie Křivoveského potoka jižně od Krámského [2⁺/1] ▪ Nenápadná ves Krámský začleněná do krajiny zelení [2⁺/1] ▪ Samota dvora Pod Kozákem v malebné zahradě [1⁺/1] ▪ Dílčí průhledy k Zaječicím a Křivé Vsi [2⁺/1] ▪ Drobné měřítko krajiny prostoru [2⁺/1]
4. Kopaniny – Lojovice – Dubiny	▪ Členitý reliéf sedel mezi vrchy a závěru bočního údolí pravostranného přítoku Křivoveského potoka [3⁺/1] ▪ Drobné měřítko krajiny prostoru [2⁺/1] ▪ Dominanta Klenového vrchu [2⁺/1] ▪ Lesní porosty s členitými okraji vymezující odlesněné enklávy Lojovic a Dubin [2⁺/1] ▪ Mozaika luk, pastvin v členitých patích u Lojovic a v prostoru Kopanin [2⁺/1] ▪ Sclené bloky orné s typickými znaky intenzifikace zemědělské výroby v okolí Dubin [2⁺/1] ▪ Historická jádra vsí Lojovice a Dubiny s dochovanými zemědělskými usedlostmi a chalupami [2⁺/1] ▪ Dochované fragmenty prvků historického uspořádání krajiny, meze v okolí Dubin a nad Křivou Vsí [1⁺/2] ▪ Barokní zámek s krajinářským parkem a zemědělským dvorem v Lojovicích [1⁺/2] ▪ Dostavby bez kontextu, chatová osada na Kopaninách a chaty v sídlech bez kontextu [2⁻/1]
5. Mokřany – Klenové, údolí Mokřanského potoka	▪ Členitý reliéf údolního zářezu Mokřanského potoka [3⁺/1] ▪ Krajinářsky cenné partie údolí v okolí Mokřan a Klenové [2⁺/1] ▪ Výrazně se uplatňující přírodní údolní osa Mokřanského potoka [2⁺/1] ▪ Drobné až střední měřítko krajiny prostoru [2⁺/1] ▪ Zalesněné vrchy a svažité partie údolí vytvářející přírodní akcent krajiny [2⁺/1] ▪ Zeleň bohatě doprovázející Mokřanský potok a jeho drobné přítoky, stromořadí, meze, linie s keři [2⁺/1] ▪ Okraje lesních porostů vymezující odlesněné partie údolí [2⁺/1] ▪ Mozaika luk a pastvin utvářející obraz odlesněných partií [2⁺/1] ▪ Dochované fragmenty prvků historického uspořádání krajiny [1⁺/2] ▪ Průhledy z vyvýšených poloh do krajiny ve směru údolí [2⁺/1]

	▪ Zalesněné jednoduché horizonty s dominantami vrchů (Klenový, Mlýnský, Bukovec) [2⁺/1]
6. Vavřetice – lesy Nespery	▪ Smíšené lesy v ploché vrchovině vytvářející její celkový charakter i obraz místa s dominující partií kóty 455 m n.m. v prostoru Nespery [3⁺/1] ▪ Projevy kůrovcové kalamity, odlesněné části ovlivňující obraz lesnaté krajiny [1⁻/1] ▪ Odlesněná enkláva osady Vavřetice v okraji prostoru [1⁺/1] ▪ Dostavby chat bez kontextu do prostoru osady Vavřetice [1⁻/1]
7. Řehenice	▪ Mozaika pastvin a luk utvářející obraz místa [2⁺/1] ▪ Okraje lesních porostů vymezující místo ze severní strany [2⁺/1] ▪ Reliéf východní části protáhlého hřbetu s nenápadným návrším, jenž tvoří vymezující horizont prostoru krajiny Řehenice [2⁺/1] ▪ Okraje údolí Ledeckého potoka [2⁺/1] ▪ Dochované fragmenty prvků historického uspořádání krajiny [2⁺/1] ▪ Zalesněný prostor údolí Mokřanského potoka [2⁺/1] ▪ Prostor Gabrhele s usedlostí a zelení doprovázející boční přítok Mokřanského potoka [2⁺/1] ▪ Vedení VVN 400 kV procházející napříč krajinou ovlivňující její obraz [2-1]

6 HODNOCENÍ VLIVU ZÁMĚRU NA KRAJINNÝ RÁZ

6.1 VYHODNOCENÍ VLIVU ZÁMĚRU NA UVEDENÉ CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY KRAJINNÉHO RÁZU DOKP

Následující tabulka předkládá vyhodnocení možného vlivu záměru na uvedené znaky a rysy krajinného rázu DoKP. Tabulka je členěna na několik částí:

- Seznam charakteristických znaků a rysů vytvářejících krajinný ráz DOKP
 - Jednotlivé identifikované charakteristické rysy a znaky krajinného rázu
- Klasifikace znaků
 - A – Význam (3 – zásadní; 2 – spouštějící; 1 – doplňující)
 - B – Projev (+ zvyšuje hodnotu; snižuje hodnotu krajinného rázu; 0 je neutrální, indiferentní)
 - C – Cennost (1 – běžný; 2 – význačný; 3 – jedinečný)
- Hodnota krajinného rázu, kterou daný znaky utváří (+) nebo snižují (-) v závislosti na projevu
 - D – estetická hodnota,
 - E – přírodní hodnota,
 - F – harmonické měřítko,
 - G – harmonické vztahy,
 - H – kulturní dominanty
- Vliv záměru na krajinný ráz
 - Dílčí (0 – žádný, zanedbatelný; 1 – mírný; 2 – středně silný; 3 – silný; + posilující / - zhoršující)
 - Celkový na danou charakteristiku (zanedbatelný, únosný, na hranici únosnosti, neúnosný)

Charakteristický rys/znak	Klasifikace			Hodnota kr. rázu.					Vliv	
	A	B	C	D	E	F	G	H	Dílčí	Celkový
Přítomné znaky a rysy přírodní charakteristiky území DOKP										
Reliéf na styku ploché vrchoviny a členité pahorkatiny s typickými oblými kopci a výraznými údolními zářezy ve směru S-J	3	+	1	+	+	+	+	+	2	neúnosný, vzhledem k silnému zásahu znaku, jež má zásadní význam a pozitivní projev
Páteční vodní toky Mokřanského a Křivoveského potoka s drobnými přítoky vytvářející paralelně uspořádaná v jižní části hluboce zaříznutá údolí akcentující charakter reliéfu krajiny	3	+	1	+	+		+		2	
Smíšené lesy dominující krajině vytvářející její celkový charakter i obraz, charakter prostorové scény i dílčích prostorů a průhledů i charakter horizontů	3	+	1	+	+	+	+		3	
Břehové porosty vytvářející zelené „žily“ v krajině se vzrostlými dřevinami, zejm. olší, topoly a vrbou	2	+	1	+	+		+		0	

Krajinná mimolesní zeleň doprovázející kulturní prvky v krajině i sídla a jejich okraje, stromořadí	2	+	1	+	+		+		2	
Louky a pastviny s kulturními společenstvy trav a kulturní travníky doprovázející linie komunikací	2	+	1	+	+		+		2	
Květnaté louky a louky přírodě blízké	1	+	2	+	+		+		0	
Drobné lesy doplňující obraz krajiny	2	+	1	+	+		+		2-3	
Drobné rybníčky s břehovými porosty a loukami	1	+	1	+	+		+		0	
Drobné skalky a skalní výchozy v údolích a vrcholových partiích, balvanité sutě ve svazích	1	+	1	+	+				0	
Drobné gabrodioritové lomy	1	+	1	+					0	
Ojedinelé sady v okrajích sídel	1	+	1	+	+		+		0	
Přítomné znaky a rysy kulturní a historické charakteristiky území DOKP										
Velkoplošné scelené bloky orné vytvářející charakter zemědělské krajiny s typickými prvky intenzifikace zemědělské velkovýroby zvýrazňující velké měřítko krajiny a nerespektující harmonické vztahy v krajině (zejména s přírodními podmínkami), výrazná geometrizace krajiny půdními bloky, absence krajinné zeleně ve v. a sv. okraji Velkých Popovic	1	-	1	-	-	-	-		-	na hranici únosnosti vzhledem k silnému zásahu znaků, jež pozitivně spoluurčují krajinný ráz oblasti či místa
Hospodářský charakter lesních porostů, místy zdecimované kůrovcem	1	-	1	-	-		-		-	
Členitá mozaika zemědělské krajiny s loukami, pastvinami a poli v odlesněných enklávách	2	+	1	+		+	+		2	
Extenzivní plochy pastvin a luk	1	+	1	+	+	+	+		2	
Struktura drobných venkovských sídel uspořádaných v několika plánech, komunikace vedené v historické stopě	2	+	1	+		+	+		3	
Objekt venkovského zámku a krajinářským parkem v Lojovicích	1	+	2	+			+	+	3	
Historické objekty vodních mlýnů na potocích (zejm. Mokřanský)	1	+	2	+			+		0	
Chaty a chatové osady znehodnocující části sídel i krajiny	1	-	1	-		-	-		0	
Technicky upravené části vodních toků, doprovázené převážně úzkým travnatým lemem	1	-	1	-	-		-		0	

Drobné rybníky zvyšující kvalitu prostředí krajiny	1	+	1	+	+		+		0	
Stále čitelná historická struktura prostorového uspořádání historických částí sídel v původním historickém půdorysu s charakteristickými zemědělskými dvory	1	+	1	+			+		0	
Cenné partie s dochovanými prvky historického uspořádání krajiny (meze, remízky, úvozové cesty)	2	+	2	+	+	+	+		2	
Četné dostavby a přestavby tradičních objektů zemědělských dvorů, dostavby novostaveb bez kontextu narušujících vnitřní i celkový obraz sídla v krajině	2	-	1	-		-	-		0	
Přítomné znaky a rysy harmonického měřítka a harmonických vztahů, kult. dominanty v krajině území DOKP										
Jemně členitý dynamický georeliéf s rozčleněnou strukturou lesních porostů a bezlesí	3	+	1	+	+	+	+		3	neúnosný, vzhledem k silnému zásahu několika znaků, jež mají zásadní význam a pozitivní projev
Malé měřítko krajiny pohledově uzavřených míst	3	+	1	+		+	+		3	
Prostorové uspořádání krajiny vycházející z členitého reliéfu krajiny s charakteristickými údolními zářezy, mozaika krajiny	2	+	1	+	+	+	+		3	
Výrazně zalesněné partie vytvářející dojem lesnaté krajiny	2	+	1	+	+	+	+	+	3	
Výrazně harmonické měřítko krajiny s absencí výraznějších měřítkově se vymykajících a rušivých prvků	2	+	2	+		+	+		3	
Proměnlivost scénérií v otevřených prostorech – místech krajinného rázu	2	+	1	+			+		2	
Výraznost linií dynamických siluet georeliéfu	2	+	1	+					2	
Soulad zástavby a krajinného rámce	1	+	2	+		+	+		3	
Lesnaté nerušené horizonty v uspořádané v několika liniích	2	+	1	+			+		3	
Prostupná krajina bez bariér	3	+	2		+		+		3	
Venkovský charakter krajiny s prvky a jejich uspořádáním a dochovanými vztahy vytvářejícími harmonické vztahy – harmonická kulturní krajina	3	+	2	+		+	+		3	
Rekreační potenciál daný charakterem krajiny a jejích míst	2	+	1	+			+		2-3	
Genius loci řady míst i celé krajiny	3	+	1	+	+	+	+		3	

6.1.1 ODŮVODNĚNÍ ZJIŠTĚNÉHO VLIVU NA KONKRÉTNÍ CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY A RYSY KRAJINNÉHO RÁZU DOKP

Zásah přírodní charakteristiky území DOKP:

- Reliéf na styku ploché vrchoviny a členité pahorkatiny s typickými oblými kopci a výraznými údolními zářezy ve směru S-J [3+/1], zásah: 2
 - *Odůvodnění: Je třeba si uvědomit, že koridor je navržen v technickém kontextu rychlostní železnice, což předpokládá určité technické limity stavby, aby byl zachován rychlostní komfort trati. Koridor je veden krajinou, jež svou členitostí značně ovlivňuje technické provedení případné železniční trati, bude vyžadovat řadu antropogenních úprav reliéfu (náspy, zářezy, tunel, železniční mosty). Tyto úpravy terénu se projeví jak v lokálním měřítku vnímání krajiny, tak i v celkovém měřítku jejího vnímání. Takový zásah je z pohledu měřítka krajiny a jejího charakteru hodnocen jako středně silný.*
- Páteční vodní toky Mokřanského a Křivoveského potoka s drobnými přítoky vytvářející paralelně uspořádaná v jižní části hluboce zaříznutá údolí akcentující charakter reliéfu krajiny [3+/1], zásah: 1
 - *Odůvodnění: Koridor železniční trati je veden malebným závěrem údolí Křivoveského potoka, jež je jeho iniciální sběrníci pramenných vod a dále přechází údolí Mokřanského potoka. Případná realizace železniční tratě v daných parametrech vyžaduje řadu úprav reliéfu tak, aby bylo možné splnit technické nároky stavby, dále významným způsobem ovlivní vnímanou a doposud nerušenou přírodní hodnotu daných údolí. Zásah je hodnocen, vzhledem k měřítku předpokládané stavby jako středně silný.*
- Smíšené lesy dominující krajině vytvářející její celkový charakter i obraz, charakter prostorové scény i dílčích prostorů a průhledů i charakter horizontů [3+/1] 3
 - *Odůvodnění: Železniční koridor je veden tak, že protíná řadu zalesněných míst, zejména pak lesní porosty v lokalitě Tejček a Nespery. Lesní porosty významným způsobem utváří nejen obraz krajiny samotné, ale podstatným způsobem ovlivňují celkovou přírodní hodnotu, jejich z mnoha funkcí je zároveň přirozený biokoridor v krajině, jsou ekosystémem krajiny, jež plní řadu ekosystémových funkcí, poskytují nejvýznamnější stanoviště k existenci mnoha druhů organismů vázaných na les. Jinými slovy funkce lesa je v krajině nezastupitelná a z hlediska přírodní hodnoty krajinného rázu vždy vysoce ceněná. Les vytváří měřítko, harmonické vztahy, je přírodní nebo přírodě blízkou plochou v krajině. Dotčený krajinný prostor přírodního parku Velkopopovicko staví na lesích svůj image i hodnoty, neboť prostor DOPK patří ke krajinám lesnatým. Záměr koridoru železniční trati je veden vůči tomuto základnímu rysu a fenoménu oblasti necitlivě. Předpokládá vytvoření prakticky souvislého průseku napříč krajinou, jež způsobí nejen významný zásah do obrazu lesnaté krajiny, ale nevratný devastující zásah do ekosystémových funkcí lesa, vytvoří významnou a jen těžko překonatelnou bariéru v krajině a tím ovlivní migrační prostupnost krajiny, vznik metapopulací a celkově sníží význam lesa v krajině podél celého koridoru. Je třeba mít na paměti, že lesy neplní*

jen funkce ekologické, ale jsou zároveň přirozeným prostředím poskytující podporu měkkých forem rekreace.

- Krajinná mimolesní zeleň doprovázející kulturní prvky v krajině i sídla a jejich okraje, stromořadí [2+/1], zásah: 2
 - *Odůvodnění: Realizace železniční tratě bude nutně vyžadovat odstranění mimolesní zeleně, ať už solitérní, nebo doprovodné či ochranné, a to jak v krajině řady odlesněných enkláv, tak i v prostoru některých sídel, resp. jejich okrajích (Lojovice, Velké Popovice, Klenové). Krajinná zeleň má pro území DOKP vysoký význam, vytváří přírodní a estetickou hodnotu a je zároveň nositelem harmonických vztahů v krajině a obecně je prvkem, jenž udává její měřítko na úrovni místa. Zásah je vzhledem k trasování koridoru hodnocen jako středně silný.*
- Louky a pastviny s kulturními společenstvy trav a kulturní trávničky doprovázející linie komunikací [2+/1], zásah: 2
 - *Odůvodnění: Železniční koridor je navržen tak, že prochází řadou malebných míst, jimž dominují louky a pastviny (Krámský, Lojovice v okolí vrchů Klenového a Mlýnského, louky pod Klenovým vrchem na okraji vsi Klenové, louky u Gabrhele a Babic). Uvažovaná železniční trať významně změní obraz těchto lokalit a vytvoří neprostupnou bariéru, sníží tak nejen jejich dostupnost, ale zároveň ovlivní celkovou kvalitu i hospodářskou funkci. Zásah je hodnocen z hlediska DOKP jako středně silný.*
- Drobné lesy doplňující obraz krajiny [1+/1], zásah: 2-3
 - *Odůvodnění: Případná realizace železniční trati bude vyžadovat odstranění několika drobných lesíků, ale zároveň vytvoření průseků lesními partiemi menších lesů ve svazích a sedlech mezi vrchy, zejména jde lesní porost v sv. svahu Kopanic u Krámského, lesní porosty u Lojovic mezi Mlýnským vrchem a Klenovým vrchem, lesní porosty v závěru bočního údolíčka u Klenové a v z. a jz. orientovaném svahu Klenového vrchu, dále pak lesík při komunikaci č. 603 na hranici přírodního parku. Zásahem se tak změní charakter i obraz řady míst, jejich přírodní i estetická hodnota, dojde k potlačení harmonických vztahů v krajině. Zásah je hodnocen jako středně silný až silný.*

Zásah kulturní a historické charakteristiky území DOKP:

- Členitá mozaika zemědělské krajiny s loukami, pastvinami a poli v odlesněných enklávách [2+1], zásah: 2
 - *Odůvodnění: Mozaika polí, luk a pastvin s drobnými lesy, členitými okraji lesů, zelení doprovázející vodní toky nebo kulturní objekty v krajině spoluurčuje obraz krajiny DOKP a mnohdy zásadně ovlivňuje obraz řady míst (např. Lojovice, Krámský). Mozaika však neutváří jen obraz v krajině, je důležitým faktorem pro udržení biodiverzity v krajině, neboť vytváří řadu přechodových pásem (tzv. ekotonů) jež zvyšují přirozeným způsobem biodiverzitu v krajině. Mozaika krajiny je důležitá i pro vnímání jejího měřítka a v hodnoceném území i navzdory určitému scelení původních záhumenic si krajiny udržela drobné až střední měřítko. Případná železniční trať významně ovlivní nejen vnímání obrazu mozaiky krajiny jako znaku, jenž spoluurčuje její obraz, ale zároveň bude působit jako cizorodý prvek v krajině zejména z pohledu měřítka a vztahů v krajině. Zásah je hodnocen na úrovni vymezeného DOKP jako středně silný.*

V detailním pohledu daného konkrétního místa se však zásah v tomto případě může projevit jako silný.

- Extenzivní plochy pastvin a luk [1+1], zásah: 2
 - *Odůvodnění: Extenzivní forma využívání krajiny je spojena s přístupem, jenž staví na udržitelných formách využívání zdrojů i krajiny. Případná železniční trať v měřítku daného hodnoceného území takový vztah fakticky potlačí a stejně tak potlačí charakter obrazu, jenž tento vztah buduje. Vliv je hodnocen na úrovni vymezeného DOKP jako středně silný.*
- Struktura drobných venkovských sídel uspořádaných v několika plánech, komunikace vedené v historické stopě [2+1], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Sídlní struktura, její měřítko i uspořádání sídel jsou spoluurčujícím znakem krajiny, jež významným způsobem ovlivňuje nejen celkový obraz krajiny i řady míst v krajině, ale zároveň buduje harmonické vztahy a měřítko v krajině, jako takový je důležitým aspektem jejího rázu. Charakter sídel, i jejich měřítko a uspořádání v krajině navíc zásadním způsobem ovlivňují síť komunikací a jejich charakter a velikost. Sídla jsou důležitým akcentujícím prvkem kulturní krajiny a jejich charakter dotváří genius loci nejen místa, ale celého území. Případná realizace železniční tratě předpokládaných technických parametrů zásadním způsobem zasáhne právě hodnotu tohoto znaku, neboť jej v daných místech významně potlačí, navíc v řadě míst nevratně poničí nebo nežádoucím způsobem změní genius loci. Zásah je hodnocen jako silný.*
- Objekt venkovského zámku a krajinářským parkem v Lojovicích [1+2], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Areál venkovského zámku, jenž je pro své hodnoty památkou chráněnou zákonem představuje akcentující kulturní prvek v krajině, jež je nositelem historické hodnoty a tím estetické hodnoty krajinného rázu. Venkovský charakter panského sídla významným způsobem ovlivňuje obraz dochovaného zemědělského dvora a navazující pastviny a louky. Předpokládaná železniční trať v území krajinného rámce zámeckého areálu vstupuje do tunelu, jehož čelo spolu s železniční tratí mění venkovský charakter, zasahuje do reliéfu krajiny úpravami terénu. Venkovský charakter místa, jeho malebnost, měřítko i harmonické vztahy budované po staletí budou tak významným způsobem potlačeny. Zásah je hodnocen jako silný.*
- Cenné partie s dochovanými prvky historického uspořádání krajiny (meze, remízky, úvozové cesty [2+2], zásah: 2
 - *Odůvodnění: Dochované prvky historického uspořádání krajiny jako jsou meze, kamenice, kamenné snosy, remízky, úvozové cesty, jsou důležitým artefaktem krajiny, jež má význam nejen estetický a buduje tak estetickou hodnotu krajinného rázu, ale i význam z hlediska posilování biodiverzity v krajině, neboť poskytuje řadu specifických biotopů v krajině, buduje tak i přírodní hodnotu krajinného rázu. Železniční koridor prochází řadou míst, v nichž se právě tyto prvky dochovaly a utváří ráz daného místa, zejm. Kopaniny nad Lojovicemi, Lojovice, Klenové, Řehenice. Zásah je hodnocen z pohledu hodnot DOKP jako středně silný.*

Zásah harmonického měřítka a harmonických vztahů v krajině a kulturních dominant území DOKP:

- Jemně členitý dynamický georeliéf s rozčleněnou strukturou lesních porostů a bezlesí [3+1], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Reliéf krajiny není jen její přírodní hodnotu, ale vytváří základní „kulisy“ a scénu krajiny, na níž se odehrává její „příběh“. V krajině hodnoceného DOKP je reliéf podstatným rysem, jenž vychází ze specifické konfigurace terénu dané horninami a působením vodní eroze po tisíciletí. Obraz krajiny je tak celkově ovlivňován vztahem reliéfu a přírodních podmínek a kulturního prostředí, které po staletí utváří člověk kultivací krajiny. Uvažovaný koridor je veden krajinou, jejíž reliéf je komplikovaný pro stavbu železniční tratě s danými technickými parametry. To vyžaduje řadu antropogenních úprav, jež se projeví nejen prostřednictvím přírodní hodnoty krajinného rázu, jíž reliéf utváří, ale zároveň v obrazu řady míst, kde k zásahu dojde. Zásah je hodnocen jako silný.*
- Malé měřítko krajiny pohledově uzavřených míst [3+1], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Drobné až střední měřítko krajiny je zásadním znakem obrazu krajiny hodnoceného území, jenž vychází z konfigurace reliéfu, jeho členitosti a převýšení, na něž reaguje sídelní struktura i uspořádání ploch v krajině. Měřítko hraje roli nejen v senzuálně vnímatelném krajinném kontextu, ale zároveň se projevuje ve vztazích v krajině, prostorových, stejně tak i ve funkčních. Měřítko je výslednicí charakteru krajiny, jež je dominantně určen reliéfem a klimatickými podmínkami, ale zároveň vybudovaným obrazem kulturního prostředí, jež právě na tyto základní podmínky reaguje, čímž vzniká harmonický vztah a harmonické měřítko v krajině. To dělá krajinu Velkopopovického přírodního parku oproti obecné krajině v okolí Prahy cennou a jedinečnou. Železniční koridor se měřítku krajiny vymyká, neboť je měřítko odlišného, reaguje na globální vrstvu v krajině, jež prochází řadou míst bez vztahu k nim. Působí tak kontrastně. Zásah je hodnocen jako silný.*
- Prostorové uspořádání krajiny vycházející z členitého reliéfu krajiny s charakteristickými údolními zářezy, mozaika krajiny [2+1], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Mozaika krajiny zásadním způsobem ovlivňuje vztahy v krajině a obraz krajiny. Obraz ovlivňuje měřítko krajiny, ale zároveň se promítá do genia loci řady míst i celého území. Železniční koridor prochází řadou malebných drobných míst, kde mozaika krajiny v lokálním měřítku akcentuje celkový ráz daného místa. Navrhovaná železniční trať svým pojetím takový obraz významně mění. Vliv je hodnocen jako silný.*
- Výrazně zalesněné partie vytvářející dojem lesnaté krajiny [2+1], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Celkově zklidňující obraz lesní krajiny případná realizace železniční tratě významně potlačí díky nepřehlédnutelným průřezům stavby a jejímu dynamickému pojetí. Vliv je hodnocen jako silný.*
- Výrazně harmonické měřítko krajiny s absencí výraznějších měřítkově se vymykajících a rušivých prvků [2+2], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Harmonické měřítko je založeno na celkovém souladu měřítek přírodního a kulturního prostředí, tj. kdy kulturní prvky svým pojetím a měřítkem reagují na přírodní podmínky v krajině, respektují je, jsou s nimi v souladu, do krajiny tak „zapadnou“. Uvažovaná železniční trať v daném koridoru si takový „komfort“ díky technickým parametrům dovolit nemůže a vynucuje si řadu rozsáhlých technických zásahů do krajiny, které*

uvedený soulad respektovat nemohou. Navíc stavba sama o sobě s všemi doprovodnými prvky odpovídá měřítku, jež vychází z globálního měřítka hromadné dopravy mezi velkými aglomeracemi, reaguje na toto měřítko, a je tak v detailu, jakým j krajina DOKP kontrastní. Vliv je hodnocen jako silný.

- Proměnlivost scénérií v otevřených prostorech – místech krajinného rázu [2+1], zásah: 2
 - *Odůvodnění: Pro krajinu Velkopopovicka je charakteristická celková proměnlivost míst, jejich odlišnost a specifika dané nejen jejich obrazem, ale i uspořádáním a charakterem. Stavba uvažované železniční tratě bude ve všech částech území prakticky stejná, unifikovaná. Pravděpodobně zajímavým prvkem může být most vedený přes údolí Mokřanského potoka, ten je však měřítkem tak odlišný, že bude působit spíše rušivě. Vliv je hodnocen jako středně silný.*
- Výraznost linií dynamických siluet georeliéfu [2+1], zásah: 2
 - *Odůvodnění: Dynamika krajiny je dána její členitostí a proměnlivostí, každé sídlo nese specifika místa, do něhož je zasazeno, a to utváří jeho obraz v krajině a nese jeho hodnoty. Dynamika i rytmus krajiny se též uplatňuje v uspořádání jednotlivých scénérií, jež se místy jakoby promítají vzájemně do sebe, otevírají každým krokem nové průhledy a obraz krajiny. Unifikovaná technicistně pojatá železniční trať daného měřítka v navrhovaném koridoru nese jinou dynamiku spojenou především s její funkcí, což je adekvátní a přirozený projev. Problémem je, že tento projev se v krajině daného území projeví významně rušivě. Vliv je hodnocen jako středně silný.*
- Soulad zástavby a krajinného rámce [1+2], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Obecně platí, že harmonický vztah v krajině je založen na charakteru a uspořádání sídel a jejich zasazení do krajinného rámce. Nejde však jen o zástavbu, ale zároveň jejich propojení dopravní i technickou infrastrukturou. Ta v daném území vychází z měřítka krajiny, vztahů v krajině, velikosti sídel, zajišťuje jejich dostupnost v uvedeném rozsahu a je tak funkční a zároveň v harmonickém vztahu s krajinou. Zajišťuje obsluhu místních sídel, dostupnost řady míst v krajině. Železniční koridor takový vztah prakticky nemůže předpokládat, jeho cílem je krajinou daného území „projít“, její členitý charakter technicky vyřešit. Uvažovaná železniční trať nemá lokální vztah k místům v krajině, bude jimi vedena, ale nezajistí propojení řady míst a sídel. Měřítka uvažované stavby odpovídá její funkci, jež v lokálním měřítku krajiny, zákonitě působí cizorodě, neboť stavba nepropojuje sídla na území Velkopopovicka, ale zdejší krajinou prochází, aby zajistila propojení vzdálených městských aglomerací. Pak takový soulad z principu nemůže respektovat. Vliv je tak hodnocen jako silný.*
- Lesnaté nerušené horizonty v uspořádání v několika liniích [2+1], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Koridor prochází krajinou řadou zalesněných prostorů, jež jsou pohledově exponované a utváří dílčí horizonty řady míst, zejména lesy v lokalitách Tejček, Nespery, v okolí Klenového vrchu. Realizací případné železniční tratě dojde k vytvoření pohledově nápadných průseků v krajině, Tento rušivý vliv je vzhledem k měřítku krajiny hodnocen jako silný.*

- Prostupná krajina bez bariér [3+2], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Navrhovaný železniční koridor dělí krajinu celého území prakticky na dvě části. Případná železniční trať tak naruší celistvost území a vytvoří významnou antropogenní bariéru, jež silně ovlivní přirozené migrační trasy, ale i prostupnost krajiny z pohledu člověka, sníží její přírodní i rekreační potenciál. Vliv je hodnocen jako silný.*
- Venkovský charakter krajiny s prvky a jejich uspořádáním a dochovanými vztahy vytvářejícími harmonické vztahy – harmonická kulturní krajiny [3+2], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Venkovský charakter krajiny Velkopopovicka je jedním z cenných znaků, jež zásadně ovlivňuje krajinný ráz, jeho estetickou hodnotu a harmonické vztahy v krajině. Případná stavba železničního koridoru tento fenomén území významně potlačí bez jakékoliv přidané hodnoty a sníží tak řadu hodnot, a to jak na úrovni krajiny celého území, tak i na úrovni dotčených míst. Vliv je hodnocen jako silný.*
- Rekreační potenciál daný charakterem krajiny a jejích míst [2+1], zásah: 2-3
 - *Odůvodnění: V posledních desetiletích se stává krajina Velkopopovicka vyhledávaným místem pro rekreaci ať již obyvatel okolních sídel, tak i obyvatel nedaleké Prahy. Rekreační potenciál je vysoký už proto, že navazuje na rozsáhlý krajinný prostor celé oblasti Dolního Posázaví. Jde prakticky o prostor, jež poskytuje určité zklidnění, řadu míst k procházkám, poznávání apod. Realizací železniční tratě, jež území rozděluje na dvě poloviny a vytváří bariéru v krajině umocněnou jejím drobným měřítkem bude tento potenciál významně potlačen a nevhodně ovlivněn. Vliv je hodnocen jako středně silný až silný.*
- Genius loci řady míst i celé krajiny [3+1], zásah: 3
 - *Odůvodnění: Kulturní krajina byla a stále je vždy spojena s lidmi, kteří v ní žijí a po generace probíhá „komunikace“ mezi lidmi a krajinou. Právě tímto vztahem je utvářen v kulturní krajině genius loci řady míst i krajiny samotné. Tento vztah je navíc umocněn v daném území souladem kulturního prostředí a krajiny, souladem jejího využívání i obývání s přírodními podmínkami. Z určitého pohledu prostřednictvím překotného rozvoje sídel v okolních místech, jenž je dán silnou exploatací a urbanizací krajiny vlivem nedaleké pražské aglomerace, se může zdát, že je Velkopopovicko zapomenutým koutem. Z hlediska krajinného rázu je však spíše krajinou, jež si stále zachovává přirozené vazby a vztahy, jež budují stále vzácnější fenomén harmonické kulturní krajiny uplatňující se významným způsobem v jejím genu loci. Navrhovaný železniční koridor tyto vztahy nerespektuje a svým pojetím naopak odpovídá právě té globální vrstvě jež vytváří obecnou unifikovanou krajinu, že svůj genius loci ztrácí, nebo v ní je silně potlačen. Důkazem toho jsou prostory severně od Velkých Popovic, jimž dominuje koridor dálnice D1. Vliv je hodnocen jako silný.*

6.2 VYHODNOCENÍ VLIVU NA UVEDENÉ ZNAKY VYMEZENÝCH MÍST

6.2.1 MÍSTO Č. 1 VELKÉ POPOVICE – HORNÍ LOMNICE

Charakteristický rys/znak	Klasifikace			Hodnota kr. rázu.					Vliv		
	A	B	C	D	E	F	G	H	Dílčí	Celkový	
Zjištěné významné znaky krajinného rázu místa											
Scelené velkoplošné bloky orné s typickými znaky intenzifikace zemědělské výroby	3	-	1	-	-	-	-		-	neúnosný, vzhledem k silnému zásahu znaků, jež mají zásadní význam a pozitivní projev	
Široký, osově orientovaný závěr údolí Lomnického potoka s typickými stráněmi s vegetací	1	+	1	+		+	+		1		
Okraje lesních porostů vymezující místo z jižní strany	2	+	1	+	+		+		3		
Průhledy ve směru údolí Lomnického potoka k zalesněnému vrchu v prostoru Zášavy	2	+	1	+			+		3		
Zalesněný jižní horizont	2	+	1	+			+		3		

Odůvodnění: Vliv v daném místě se projeví především lesním průsekem, dále díky ovlivnění doposud nerušených výhledů jv. směrem a směrem v ose údolí. Uvažovaná stavba železničního koridoru navíc změní celkový charakter místa i jeho ráz, omezí možný potenciál rozvoje Velkých Popovic, naruší vztahy v krajině.

6.2.2 MÍSTO Č. 2 LESY TEJČEK

Charakteristický rys/znak	Klasifikace			Hodnota kr. rázu.					Vliv	
	A	B	C	D	E	F	G	H	Dílčí	Celkový
Zjištěné významné znaky krajinného rázu místa										
Smíšené lesy v pahorkatinném reliéfu vytvářející její celkový charakter i obraz místa	3	+	1	+	+			+	3	neúnosný, vzhledem k silnému zásahu znaků, jež mají zásadní význam a pozitivní projev
Projevy kůrovcové kalamity, odlesněné části ovlivňující obraz lesnaté krajiny	1	-	1	-	-				0	

Odůvodnění: Realizace případné železniční trati předpokládá vytvoření širokého průseku napříč lesními porosty, dojde tak k jejich rozdělení na dvě části, vytvoření migrační bariéry a bariéry bránící přirozené prostupnosti krajiny, dále dojde k významnému zásahu do obrazu krajiny a vymezujícího horizontu míst krajinného rámce Krámský a krajinného rámce Velkých Popovic.

6.2.3 MÍSTO Č. 3 KRÁMSKÝ

Charakteristický rys/znak	Klasifikace			Hodnota kr. rázu.					Vliv	
	A	B	C	D	E	F	G	H	Dílčí	Celkový
Zjištěné významné znaky krajinného rázu místa										
Protáhlý závěr údolí Křivoveského potoka	2	+	1	+	+	+	+		3	neúnosný, vzhledem k silnému zásahu znaků, jež mají zásadní význam a pozitivní projev
Okraje lesních porostů vymezující místo z sv. strany	2	+	1	+	+	+	+		3	
Svahy návrší kopaniny vymezující prostor z jz. strany	2	+	1	+	+	+	+		3	
Mozaika luk, pastvin s pasoucími se zvířaty a pole v horní části prostoru	2	+	1	+		+	+		3	
Přírodní partie Křivoveského potoka jižně od Krámského	2	+	1	+	+		+		0	
Nenápadná ves Krámský začleněná do krajiny zelení	2	+	1	+		+	+		1	
Samota dvora Pod Kozákem v malebné zahradě	1	+	1	+		+	+		1	
Dílčí průhledy k Zaječicím a Křivé Vsi	2	+	1	+					3	
Drobné měřítko krajiny prostoru	2	+	1	+		+			3	

Odůvodnění: Železniční koridor prochází napříč měřítkem malým, malebným prostorem, na jehož konci pod Kopaninami je předpoklad jeho zavedení do tunelu, lze tedy předpokládat i uplatnění čela tunelu – pohledový impakt se projeví především v celkové dominantní hmotě případné stavby a jejím odlišném charakteru, jenž prakticky změní obraz místa, stavba je navíc jiného prostorového měřítka oproti drobnému měřítku daného místa, koridor místo prakticky rozděluje na dvě části doposud vztahy propojené a komunikující části.

6.2.4 MÍSTO Č. 4 KOPANINY – LOJOVICE – DUBINY

Charakteristický rys/znak	Klasifikace			Hodnota kr. rázu.					Vliv	
	A	B	C	D	E	F	G	H	Dílčí	Celkový
Zjištěné významné znaky krajinného rázu místa										
Členitý reliéf sedel mezi vrchy a závěru bočního údolí pravostranného přítoku Křivoveského potoka	3	+	1	+	+	+	+		3	neúnosný, vzhledem k silnému zásahu znaků, jež mají zásadní význam a pozitivní
Drobné měřítko krajiny prostoru	2	+	1	+	+	+	+		3	
Dominanta Klenového vrchu	2	+	1	+	+	+	+		3	
Lesní porosty s členitými okraji vymezující odlesněné enklávy Lojovice a Dubin	2	+	1	+	+		+		3	

Mozaika luk, pastvin v členitých patkách u Lojovic a v prostoru Kopanin	2	+	1	+	+	+	+		3	projev
Scelené bloky orné s typickými znaky intenzifikace zemědělské výroby v okolí Dubin	2	-	1	-	-	-	-		0	
Historická jádra vsí lojovice a Dubiny s dochovanými zemědělskými usedlostmi a chalupami	2	+	1	+				+	0	
Dochované fragmenty prvků historického uspořádání krajiny, meze v okolí Dubin a nad Křivou Vsí	1	+	2	+	+	+	+		2	
Barokní zámek s krajinářským parkem a zemědělským dvorem v lojovicích	1	+	2	+				+	+	3
Dostavby bez kontextu, chatová osada na Kopaninách a chaty v sídlech bez kontextu	2	-	1	-				-		0

Odůvodnění: Případná stavba železniční trati se zde uplatní čelem tunelu, do něhož je zde zaústěna jv. a dále pokračující železniční tratí do svahů Klenového vrchu, jenž tvoří přírodní dominantu krajiny, pohledově i vztahy významně změni ráz místa svým odlišným měřítkem, charakterem, jenž se vymyká měřítku kontaktně zasažené venkovské krajiny mezi lesy a vrchy, místo, jež stavbou nebude ovlivněno přímo jsou Kopaniny (železniční koridor je zde veden tunelem), změni se však výhledy do okolní navazující krajiny; ovlivní obraz dominanty Klenového vrchu po jehož svahu je koridor veden, dále významně ovlivní celkový charakter a obraz krajinného rámce související s areálem barokního zámku.

6.2.5 MÍSTO Č. 5 MOKŘANY – KLENOVÉ, ÚDOLÍ MOKŘANSKÉHO POTOKA

Charakteristický rys/znak	Klasifikace			Hodnota kr. rázu.					Vliv	
	A	B	C	D	E	F	G	H	Dílčí	Celkový
Zjištěné významné znaky krajinného rázu místa										
Členitý reliéf údolního zářezu Mokřanského potoka	3	+	1	+	+	+	+		2-3	neúnosný, vzhledem k silnému zásahu znaků, jež mají zásadní význam a pozitivní projev
Krajinářsky cenné partie údolí v okolí Mokřan a Klenové	2	+	1	+	+	+	+		2-3	
Výrazně se uplatňující přírodní údolní osa Mokřanského potoka	2	+	1	+	+	+	+		3	
Drobné až střední měřítko krajiny prostoru	2	+	1	+		+	+		3	
Zalesněné vrchy a svažité partie údolí vytvářející přírodní akcent krajiny	2	+	1	+	+		+		2-3	
Zeleň bohatě doprovázející Mokřanský potok a jeho drobné přítoky, stromořadí, meze, linie s keři	2	+	1	+	+		+		0	
Okraje lesních porostů vymezující odlesněné partie údolí	2	+	1	+	+	+	+		2	
Mozaika luk a pastvin utvářející obraz	2	+	1	+	+	+	+		2	

odlesněných partií									
Dochované fragmenty prvků historického uspořádání krajiny	1	+	1	+	+	+	+		1-2
Průhledy z vyvýšených poloh do krajiny ve směru údolí]	2	+	1	+			+		2-3
Zalesněné jednoduché horizonty s dominantami vrchů (Klenový, Mlýnský, Bukovec)	2	+	1	+			+		2

Odůvodnění: Prostor místa údolí Mokřanského potoka je prakticky pohledově nejvíce zasažený prostor, železniční koridor je vymezen východně nad osadou Klenové v pohledově exponovaném místě ve svahu Klenovského vrchu, jenž je přirozenou dominantou krajiny a vzhledem k hlubokému zářezu Mokřanského potoka lze předpokládat v místě železniční most – pohledově se stavba uplatní prakticky v celém prostoru a zejména v pohledech v ose Mokřany – Klenové, stavba se v údolí uplatní pravděpodobně jako dominanta, ve vztazích lze očekávat zásah především měřítka krajiny a potlačení harmonických vztahů v krajině.

6.2.6 MÍSTO Č. 6 VAVŘETICE – LESY NESPERY

Charakteristický rys/znak	Klasifikace			Hodnota kr. rázu.					Vliv	
	A	B	C	D	E	F	G	H	Dílčí	Celkový
Zjištěné významné znaky krajinného rázu místa										
Smíšené lesy v ploché vrchovině vytvářející její celkový charakter i obraz místa s dominující partií kóty 455 m n.m. v prostoru Nespery	3	+	1	+	+	+	+		3	neúnosný, vzhledem k silnému zásahu znaků, jež mají zásadní význam a pozitivní projev
Projevy kůrovcové kalamity, odlesněné části ovlivňující obraz lesnaté krajiny	1	-	1	-	-		-		0	
Odlesněná enkláva osady Vavřetice v okraji prostoru	1	+	1	+			+		0-1	
Dostavby chat bez kontextu do prostoru osady Vavřetice	1	-	1	-		-	-		0	

Odůvodnění: Pohledový impakt se projeví ve dvou rovinách: 1. průsekem v lesích, jenž významným způsobem ovlivní jejich doposud přírodní ráz a charakter v krajině; 2. zásah do obrazu významného krajinného prvku, ve vztazích se zásah projeví především vznikem bariéry, jež omezí přirozenou migrační prostupnost v krajině v důležitém přirozeném migračně významném území, dále snížením dostupnosti krajiny pro člověka.

6.2.7 MÍSTO Č. 7 ŘEHENICE

Charakteristický rys/znak	Klasifikace			Hodnota kr. rázu.					Vliv	
	A	B	C	D	E	F	G	H	Dílčí	Celkový
Zjištěné významné znaky krajinného rázu místa										

Mozaika pastvin a luk utvářející obraz místa	2	+	1	+		+	+		3	Na hranici únosnosti, vzhledem k silnému zásahu znaků, jež mají spoluurčující význam a pozitivní projev
Okraje lesních porostů vymezující místo ze severní strany	2	+	1	+	+	+	+		3	
Reliéf východní části protáhlého hřbetu s nenápadným návrším, jež tvoří vymezující horizont prostoru krajiny Řehenice	2	+	1	+	+	+	+		3	
Okraje údolí Ledeckého potoka	2	+	1	+	+		+		1-2	
Dochované fragmenty prvků historického uspořádání krajiny	2	+	1	+	+	+	+		2	
Zalesněný prostor údolí Mokřanského potoka	2	+	1	+	+				3	
Prostor Gabrhele s usedlostí a zelení doprovázející boční přítok Mokřanského potoka	2	+	1	+	+		+		1-2	
Vedení VVN 400 kV procházející napříč krajinou ovlivňující její obraz	2	-	1	-		-			-	

Odůvodnění: Prostor Babice – Gabrhele představuje okraj území krajinného rámce vsi Řehenice zasazené do sníženiny mezi hřbety, jde o odlesněnou partii oddělující údolí Mokřanského a Ledeckého potoka, jejíž modelaci ovlivňují přítoky obou potoků a východní odlesněné v. části protáhlého hřbetu. Železniční koridor v těchto místech opouští prostor přírodního parku Velkopopovicko a vstupuje do navazující krajiny přírodního parku Hornopožárský les, vzhledem k modelaci terénu lze i v těchto místech předpokládat železniční most – případná stavba železniční tratě se i v těchto místech významně pohledově uplatní, bude působit jako cizorodá dominanta krajiny odlišného měřítka, z pohledu vztahů v krajině lze očekávat zásah především měřítka krajiny a potlačení harmonických vztahů v krajině, navíc železniční trať ovlivní celkový charakter místa, změní konfiguraci stávajících prvků a řadu z nich potlačí.

6.3 VLIV NA VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Navrhovaný železniční koridor je krajinou veden tak, že zákonitě ovlivní řadu významných krajinných prvků, jež jsou vyjmenovány citovaným zákonem v §3, odst. 1, písm. b). Zákon za významný krajinný prvek (dále jen „VKP“) považuje ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotnou část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliníště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 citovaného zákona orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Hodnotiteli nebyl předložen podklad se soupisem VKP registrovaných příslušným orgánem ochrany přírody, a proto vychází ze zákonné definice. V následující tabulce je přehled VKP zasažených záměrem s odůvodněním.

VKP	Zjištěný vliv
-----	---------------

Lesy	Jsou záměrem zasaženy prakticky v celém území hodnoceného území DOKP, ve všech vymezených prostorech. Zásah představuje průsek, tj. smýcení lesních porostů v prostoru předpokládané železniční tratě a v jejím ochranném pásmu. Hodnocení vlivu je uvedeno výše, neboť lesy jsou uváděny v hodnocení jako významný znak krajinného rázu území
Rašeliniště	Nebyl zjištěn potenciální vliv.
Vodní toky	Nebyl zjištěn potenciální vliv za předpokladu, že jde o zásah do vodního toku jako takového.
Rybníky	Nebyl zjištěn potenciální vliv.
Jezera	Nebyl zjištěn potenciální vliv.
Údolní nivy	Nebyl zjištěn potenciální vliv.

6.4 PODMÍNKY STANOVENÉ PRO OBLAST A MÍSTO KRAJINNÉHO RÁZU

Pro uvedenou oblast krajinného rázu jsou stanoveny ochranné podmínky. Následující tabulka uvádí jejich splnění s komentáři:

Ochranné podmínky:	Splnění ochranných podmínek
Ochrana cenných lesních porostů	Ochranná podmínka není respektována
Péče o kvalitní doprovodné porosty větších přítoků Sázavy	Není v rozporu
Doplnění dřevinné zeleně v zemědělské krajině náhorních plošin	Není v rozporu
Omezení dalšího zahušťování rekreační a obytné zástavby Dolního Posázaví	Není v rozporu
Respektování struktury sídel v údolí Sázavy, ve svazích a na terénních hranách	Není v rozporu
Respektování dochované a typické urbanistické struktury venkovských sídel v zemědělské krajině. Rozvoj venkovských sídel bude v cenných polohách orientován do současně zastavěného území (s respektováním znaků urbanistické struktury) a do kontaktu se zastavěným územím.	Ochranná podmínka není respektována, záměrem vzniká nová stavba dopravní infrastruktury, jež nerespektuje dochovanou urbanistickou strukturu venkovských sídel v zemědělské krajině, viz hodnocení vlivu na charakteristické znaky krajinného rázu jednotlivých míst a celého území DOKP.
Zachování dimenze, měřítko a hmot tradiční architektury u nové výstavby situované v cenných lokalitách se soustředěnými hodnotami krajinného rázu	Ochranná podmínka není respektována, záměrem vzniká nová stavba dopravní infrastruktury, jež nerespektuje zachování dimenze, měřítko a hmot tradiční architektury u nové výstavby situované v

	cenných lokalitách se soustředěnými hodnotami krajinného rázu, a to zejména právě v reakci na charakter komunikací v daném prostoru, jež reaguje na tradiční měřítka a hmoty i uspořádání zástavby a strukturu sídel, viz hodnocení výše.
Zachování měřítka a formy tradičních staveb při novodobém architektonickém výrazu u nové výstavby v polohách mimo kontakt s cennou lidovou architekturou	Dtto jako předchozí, vliv se projevuje zejména v prostoru Klenové a Lojovic.
Dbát při výstavbě na zachování významu kulturních dominant v krajinné scéně (kostely, kaple, zámky, klášter).	Ochranná podmínka není respektována, záměrem dochází k významnému narušení krajinného rámce zámku v Lojovicích, viz hodnocení výše.
Ochrana siluet kulturních dominant a historické zástavby měst a obcí	Pakliže se na venkovská sídla bude hledět prostřednictvím jejich typického obrazu, jenž je dán citlivým a nenápadným začleněním do krajiny, pak záměr tuto podmínku nerespektuje, neboť narušuje obraz krajinného rámce řady sídel a zejména u Klenové prakticky potlačuje tradiční obraz vsi v krajině.
Zlepšování charakteru prostředí odstraněním nevhodných a rušivých staveb	Ochranná podmínka není respektována, neboť vnáší do krajiny významný rušivý prvek, jež mění obraz řady míst a ovlivňuje charakter krajiny i vztahy v krajině celého území DOKP.

7 SOUHRNNÝ VLIV NA KRAJINNÝ RÁZ DOKP

Základním cílem ochrany krajinného rázu je zachování zákonem deklarovaných hodnot. Jde tedy o:

- zachování estetické hodnoty krajinného rázu hodnoceného území
- zachování přírodní hodnoty krajinného rázu hodnoceného území
- zachování významných krajinných prvků,
- zachování zvláště chráněných území,
- zachování kulturních dominant krajiny,
- zachování harmonického měřítka krajiny
- zachování harmonických vztahů v krajině
- respektování případných ochranných podmínek přírodního parku či památkové zóny a rezervace stanovenými vyhláškou, nebo zásad ZÚR příslušného kraje

7.1 SOUHRNNÉ VLIVY NA OBJEKTY ZVÝŠENÝCH HODNOT KRAJINNÉHO RÁZU DOKP

Následující tabulka uvádí přehled odpovídajících hodnot a jejich ovlivnění uvedeným záměrem:

Charakteristika	Na úrovni místa	Na úrovni území DoKP
Zvýšené přírodní hodnoty		
Velkoplošná chráněná území	vliv žádný	vliv žádný
Maloplošná zvláště chráněná území	vliv žádný	vliv žádný
Území NATURA 2000	vliv žádný	vliv žádný
Ptačí oblast	vliv žádný	vliv žádný
Významné biotopy vytvářející přírodní hodnotu krajinného rázu	vliv středně silný až silný	vliv středně silný
Území RAMSAR	vliv žádný	vliv žádný
Územní přírodních parků	vliv silný až stírající	vliv silný
Místa a prvky vytvářející zvýšenou kulturní a historickou hodnotu v území		
Památky	vliv středně silný až silný	vliv mírný
Památné zóny a rezervace	vliv žádný	vliv žádný

Historické krajiny (památková krajinná zóna)	vliv žádný	vliv žádný
Archeologická naleziště	vliv žádný	vliv žádný
Krajinné hodnoty vytvářející harmonické vztahy a měřítko a estetickou hodnotu krajinného rázu		
Významná struktura krajiny	vliv středně silný až silný	vliv středně silný
Významné komponované prostory v krajině	vliv silný	vliv mírný
Krajinné kulturní dominanty (obraz, uplatnění)	vliv středně silný až silný	vliv mírný
Významné přírodní dominanty (obraz, uplatnění)	vliv silný	vliv silný

7.2 SOUHRNNÝ VLIV NA ZÁKONEM VYMEZENÉ A SOUVISEJÍCÍ HODNOTY KRAJINNÉHO RÁZU DOKP

Uvedený souhrn vycházející z předchozího hodnocení předkládá očekávaný potenciální vliv záměru na krajinný ráz ovlivněním zjištěných hodnot, a to bez provedení opatření uvedených v kapitole č. 8 a v souvislosti s provedenými opatřeními:

Očekávané ovlivnění	Záměr bez realizovaných opatření	Záměr s realizovanými opatřeními
estetické hodnoty krajinného rázu	silný vliv	silný vliv
přírodní hodnoty krajinného rázu	silný vliv	silný vliv
významných krajinných prvků	silný vliv	silný vliv
zvláště chráněných území	žádný vliv	žádný vliv
kulturních dominant krajiny	středně silný vliv	mírný vliv
harmonického měřítka krajiny	silný vliv	silný vliv
harmonických vztahů v krajině	silný vliv	silný vliv
území přírodních parků a památkových zón a rezervací jako prostorů zvýšené estetické a přírodní hodnoty krajinného rázu	stírající vliv	stírající vliv

7.3 SOUHRNNÉ ODŮVODNĚNÍ

Základním cílem ochrany krajinného rázu ve smyslu §12 zákona č. 114/92 Sb. ve znění pozdějších předpisů je respektování a ochrana zákonem deklarovaných hodnot:

- ✓ zachování estetické hodnoty krajinného rázu hodnoceného území
- ✓ zachování přírodní hodnoty krajinného rázu hodnoceného území
- ✓ zachování významných krajinných prvků v krajině,
- ✓ zachování zvláště chráněných území,
- ✓ zachování kulturních dominant krajiny,
- ✓ respektování harmonického měřítka krajiny
- ✓ respektování harmonických vztahů v krajině
- ✓ respektování případných ochranných podmínek přírodního parku či památkové zóny a rezervace stanovenými vyhláškou, nebo zásad ZÚR příslušného kraje

Estetická hodnota je dána především souladem prvků a složek krajiny, jež spoluurčují její krajinný ráz, vyjadřuje emocionální postoje a vztahy vyjádřené hodnocením krajinného rázu území a vztahy obyvatel k danému území, celkový obraz krajiny; vnímání je dáno na jednu stranu společenskou normu chápání esteticky krajiny, na straně druhé odborným posouzením přítomnosti těch znaků krajiny, jež vytváří její pozitivně přijímaný kontext. Krajinný rámec Velkých Popovic je částečně narušen přítomností dopravního koridoru dálnice D1 na severní straně. Na straně jižní je však utvářen harmonicky utvářenou venkovskou krajinou, jež je tvořena mozaikou lesů, luk a polí v charakteristickém uspořádání, s vysokým podílem krajinné zeleně (stromořadí, pásy břehových porostů, sídlení zeleň v okrajích sídel aj.), jež společně utváří celkový obraz krajiny, který je akcentován členitým reliéfem rozsáhlého území údolí řeky Sázavy. Lesní porosty se pyšní řadou cenných přírodě blízkých partií; pro park jsou typická zahlobená údolí, cesty a komunikace často doprovází cenné aleje lip, dubů či jiných dřevin. Krajina je trvale osídlena již od středověku, dokladem toho jsou nejen archeologická naleziště, ale i řada artefaktů dotvářející historickou charakteristiku krajinného rázu, např. terasovitě naskládané valovité útvary v lesích kolem Lojovic (lokalita Brázda a Ve Stádlích), terénní úpravy pro zemědělské využití území, mezní linie, vytvořené z kamenů a balvanů vysbíraných z přilehlých pásů polí nebo i pozemků jiného určení, apod. V území je zachována řada typických vsí (ty i přes určitá narušení novou výstavbou danou rozvojem akcelerovaným nedalekou přítomností pražské aglomerace, si zachovávají venkovský ráz s řadou historických objektů zemědělských usedlostí a chalup, Lojovicích se dochoval zámek s panským dvorem).

Přírodní hodnota je utvářena především prvky přírodní povahy (zeleň, lesy, louky, vodoteče s břehovými porosty, ale i přirozené tvary reliéfu, jež ovlivňují nejen celkový obraz krajiny, ale i její prostorové uspořádání). Řada uvedených přírodních a přírodě blízkých složek krajiny tvoří zároveň významné krajinné prvky v krajině ze zákona. Významný krajinný prvek (VKP) dle uvedeného zákona představuje ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotnou část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Zákon vymezuje především všechny lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Z hlediska krajinného rázu je přírodní hodnota přítomna ve dvou úrovních: v charakteru krajiny (v případě dotčeného území se významně projevuje v přírodní podobě řady míst a částí krajiny a zásadním způsobem ovlivňuje celkový charakter krajiny, a tedy její ráz), v přírodních hodnotách krajiny (ty jsou v dotčeném území přítomny především v existenci řady významných krajinných prvků, v lesních porostech, krajinné zeleni, přírodě blízkých stanovištích,

zejména lučních, v nivách potoků, drobných skalních útvarů, svahovými sutěmi a kamennými moři aj.).

Za **kulturní dominantu** v území lze považovat již uvedený lojovický zámek, ale i harmonicky utvářenou krajinu, jež je dána souladem kulturního i přírodního prostředí, ten je důvodem rekreačního využívání krajiny.

Harmonické měřítko krajiny je utvářeno především souladem měřítka zástavby sídel s měřítkem ploch (navzdory jejich částečnému scelení do větších bloků), jež celkově vychází z měřítka krajiny samotné daného konfigurací tvarů reliéfu, charakterem elevací i sníženin. Tomuto měřítku je podřízena síť komunikací, místních i komunikací spojujících jednotlivá sídla, jež jsou navíc vedeny převážně v historické stopě.

Harmonické vztahy v krajině vyjadřují soulad kulturního a přírodního prostředí, který je dán prostorovým uspořádáním krajiny, jež respektuje reliéf, zasazením sídel do krajiny, jež kromě reliéfu respektuje přítomnost vodního prvku, mikroklimatické podmínky a ideální polohu z hlediska vztahů ke krajině, jež jsou dány především zemědělskou orientací historických vsí. Uspořádání odlesněných částí krajiny si zachovává vazbu na historické části vsí, je podřízeno jejich charakteru velikosti i orientaci. Vzájemný vztah sídel, jejich struktura i rozmístění spoluvytváří harmonické vztahy v krajině založené jednak na jejich charakteru, ale zároveň na jejich zasazení do krajiny.

Převážná část území krajiny Velkých Popovic byla pro své krajinářské i přírodní hodnoty vyhlášena na základě §12 citovaného zákona v roce 1993 přírodním parkem s cílem zachovat ráz krajiny s výraznými přírodními a estetickými hodnotami, harmonickými vztahy a měřítkem v krajině (vyhláška č.88/ŽP/1993 OkÚ Praha-východ o zřízení PP).

Krajina, kam je záměr situován náleží z hlediska krajinného rázu k Dolní Posázaví (ObKR 21), jež představuje protáhlé území, je tvořené výraznou přírodní osou řeky Sázavy protínající východní část kraje, ve kterém Sázava spolu s přítoky vymodelovala pestrá až hornatinou krajinu s četnými údolními zářezy se zalesněnými svahy s převahou listnatých dřevin. Typické je i osídlení prostoru, které je situováno do tří úrovní, na hrany údolí, na dnech údolí a v méně svažitéjších prostorech v kopcovité krajině údolí. V uvedené oblasti je třeba dbát o minimalizaci zásahů a zachování významu znaků krajinného rázu, které jsou zásadní nebo spoluurčující pro ráz krajiny a které jsou dle cennosti v rámci státu či regionu jedinečné nebo význačné. Zejména jde o zásahy do lesních porostů a přírodních částí krajiny, měřítka zástavby a prvků a jevů vytvářejících soulad přírodního a kulturního prostředí.

Záměr, tak jak je navrhován, může z hlediska krajinného rázu **znamenat silný až stírající zásah prakticky do všech uvedených zákonem deklarovaných hodnot**. Nejde přitom jen o značný pohledový impakt, jenž významným způsobem změní celkový obraz krajiny, ale zároveň o nevratný zásah do významných pozitivních vztahů v krajině vytvářejících soulad a tedy harmonické vztahy a harmonické měřítko. Stavba deklarovaná vymezením uvedeného koridoru se stane výraznou dominantou v krajině, jenž ovlivní a změní celkové vnímání rázu krajiny tím, že významně sníží celkovou estetickou hodnotu krajiny, značně zasáhne přírodní hodnotu krajiny, vytvoří výraznou nepřekonatelnou bariéru, jež značným způsobem naruší a prakticky v dotčeném území

setře harmonické vztahy v krajině i vnímání jejího harmonického měřítku. Záměr navíc naruší řadu významných krajinných prvků (zejména lesní porosty, zeleň v krajině), reliéf a potažmo celkový obraz krajiny. Zásah nelze vnímat jen v lokálním měřítku, neboť zásah bude natolik velký, že nezmění jen charakter a ráz území přírodního parku a krajinného rámce Velkých Popovic, ale zároveň významně ovlivní celkový ráz celé oblasti dané krajinou Dolního Posázaví.

Zmírnění vlivu takové stavby, jakou záměr předpokládá, je fakticky nemožné. Vliv bude silný i přes řadu nadstandardních řešení. Ta mohou dosáhnout určité přijatelnosti tam, kde stavba spolu s ostatními prvky nevytváří kompaktní území se soustředěnými hodnotami, jakým je prostor přírodního parku Velkopopovicko.

Vzhledem k vysokým hodnotám území, jeho cennosti v širším kontextu by se dalo předpokládat, že bude stavba řešena variantně. Zejména proto, že má jít o veřejně prospěšnou stavbu, nikoliv o stavbu, jež nevratně poničí velkou část území, bod záminkou veřejné prospěšnosti, neboť pak vzniká otázka: "V čí prospěch?" Vzhledem k významnosti a důležitosti stavby by měla být předložena variantní řešení, jež by brala v úvahu uvedené hodnoty dané krajiny, respektovala by tyto hodnoty, pakliže je to možné.

Hodnotiteli byla předložena jediná varianta řešení, která, jak ukazuje hodnocení vlivu na krajinný ráz, není v souladu s požadavky na rozhodování o volbě trasy a není tou nejméně šetrnou k životnímu prostředí, a dopadům na obyvatelstvo. Z hlediska zajištění ochrany dotčeného krajinného prostoru se jeví vhodnější zpracovat variantní řešení pro nově vymezený koridor konvenční železniční trati tak, aby byl k dispozici podklad umožňující rozhodování v kontextu všech vlivů a mohla být vybrána nejvhodnější varianta, a to nejen z pohledu ochrany krajinného rázu.

8 ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ

Cílem tohoto odborného posudku bylo posouzení vlivu záměru „vymezení konvenčního železničního koridoru D204 Praha – Benešov – Linz, trať č. 221, úsek: Praha – Strančice – Bystřice u Benešova (dále jen „záměr“) na krajinný ráz ve smyslu §12 zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“) na území přírodního Parku Velkopopovicko a navazující prostor k.ú. Velké Popovice.

Hodnotitel provedl analýzu předpokládaného pohledového uplatnění případné stavby železniční tratě v uvedeném koridoru v krajině, analýzu vztahů v krajině a identifikoval hodnoty krajinného rázu, jež může stavba díky svému charakteru a umístění ovlivnit. Na základě uvedené analýzy byl vymezen potenciálně dotčený krajinný prostor (DOKP), jenž je shodný s hranicí území přírodního parku Velkopopovicko, v němž se může projevit podstatnou měrou vliv na krajinný ráz. Ve vymezeném DOKP byl proveden rozbor hodnot krajinného rázu a identifikovány charakteristické znaky jednotlivých základních charakteristik rázu krajiny. Následně na základě terénního šetření a dalšího hodnocení byl proveden rozbor a vyhodnocení potenciálního vlivu záměru na krajinný ráz, jak je uvedeno v kapitolách 6 a 7. Provedený rozbor a hodnocení ukazují, že záměr, tak jak je předkládán, může až devastujícím způsobem ovlivnit hodnoty krajinného rázu řady dílčích prostorů – míst – i celé krajiny Velkopopovicka. Zejména jde o nevhodné uplatnění případné stavby železniční tratě, a to nejen z hlediska síly pohledového impaktu, ale zejména z hlediska hodnot krajiny a jejich vzájemných vztahů v krajině, jež podstatným způsobem krajinný ráz území vytvářejí. Velkopopovicko představuje harmonicky utvářenou, málo urbanizovanou venkovskou krajinu, drobného až středního měřítka, vyznačující se vysokou estetickou i přírodní hodnotou, harmonickými vztahy a harmonickým měřítkem v krajině, která byla právě pro tyto zvýšené hodnoty vyhlášena přírodním parkem. **Vyhodnocením vlivu záměru na krajinný ráz byl zjištěn silný až stírající zásah do zjištěných hodnot krajinného rázu v závislosti na místě, kudy je železniční koridor veden a celkový silný až stírající vliv na území Velkopopovicka jako celek.** Realizací by došlo ke znehodnocení území dotčeného krajinného prostoru v takové míře, že by stálo na základě toho za úvahu přírodní park Velkopopovicko zrušit.

Na základě provedeného hodnocení na krajinný ráz dotčeného krajinného prostoru, hodnotitel konstatuje neúnosný zásah hodnot krajinného rázu deklarovaných zákonem č. 114/92 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Mgr. et Ing. Roman Bukáček,
Studio B&M

Ing. Roman
Bukáček

Digitálně podepsal
Ing. Roman
Bukáček
Datum: 2022.07.09
23:26:20 +02'00'

9 OBSAH

1	Cíle posouzení	3
2	Charakteristika záměru, situace a souvislosti	4
2.1	Charakter a popis záměru	4
2.2	Charakter místa, kam je záměr situován	6
2.3	Vymezení oblastí a míst v hodnocení krajinného rázu území SO ORP Třebíč	14
3	Metodika hodnocení a použité pojmy	17
3.1	Základní pojmy vycházející ze zákona č.114/92 Sb.	18
3.2	Další používané pojmy v následném hodnocení.....	19
4	Vymezení dotčeného krajinného prostoru	21
4.1	Analýza potenciálního uplatnění záměru v krajině z hlediska krajinného rázu.....	21
4.2	Vymezení dotčeného krajinného prostoru (DoKP)	23
4.3	Dílčí prostory, místa	24
5	Charakteristika krajinného rázu území DOKP ve vztahu k záměru	28
5.1	Základní charakteristika území	28
5.2	Charakteristika současného stavu krajiny DOKP, identifikace znaků a hodnot	29
6	Hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz	44
6.1	Vyhodnocení vlivu záměru na uvedené charakteristické znaky krajinného rázu DOKP	44
6.2	Vyhodnocení vlivu na uvedené znaky vymezených míst	52
6.3	Vliv na významné krajinné prvky.....	57
6.4	Podmínky stanovené pro oblast a místo krajinného rázu	58
7	Souhrnný vliv na krajinný ráz DoKP	60
7.1	Souhrnné vlivy na objekty zvýšených hodnot krajinného rázu DoKP.....	60
7.2	Souhrnný vliv na zákonem vymezené a související hodnoty krajinného rázu DoKP	61
7.3	Souhrnné odůvodnění	61
8	Závěrečné shrnutí	65
9	Obsah	66